

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı (REKAP)

2021 YILI PROJE TEKLİF ÇAĞRISI

BAŞVURU REHBERİ

Referans No: TRA2-21-REKAP

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi

20 Ağustos 2021

23:59

Taahhütname için Son Teslim Tarihi

27 Ağustos 2021

17:00

İçindekiler

PROGRAMIN KÜNYESİ	3
TANIMLAR	5
1. BÖLGESEL REKABET EDEBİLİRLİĞİN ARTIRILMASI PROGRAMI (REKAP)	9
1.1 Giriş	9
1.2 Programın Amaçları ve Öncelikleri	13
1.3 Serhat Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	14
1.4 Programın Mantıksal Çerçevesi	15
2. BU TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR	20
2.1 Uygunluk Kriterleri	20
2.1.1 Başvuru Sahiplerinin uygunluğu: kimler başvurabilir?	20
2.1.2 Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	23
2.1.3 Uygun Projeler: Destek başvurusu yapılabilecek projeler	24
2.1.4 Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten karşılanabilecek maliyetler	31
2.2 Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	35
2.2.1 Başvuru Formu ve Diğer Belgeler	35
2.2.2 Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?	41
2.2.3 Başvuruların Alınması İçin Son Tarih	42
2.2.4 Daha Fazla Bilgi Almak İçin	43
2.3 Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	43
2.4 Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	49
2.4.1 Bildirimin İçeriği	49
2.4.2 Öngörülen Zaman Çizelgesi	50
2.5 Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	50
3. PERFORMANS GÖSTERGELERİ	54
3.1 Program Performans Göstergeleri	54
3.2 Proje Performans Göstergeleri	55
4. EKLER	57

PROGRAMIN KÜNYESİ

PROGRAMIN ADI	Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı (REKAP)
PROGRAMIN REFERANS NUMARASI	TRA2-21- REKAP
PROGRAMIN AMACI	Bölge ekonomisi için önem arz eden sektörlerde; verimliliğin, yenilikçi uygulamaların, kapasitenin, katma değer, ulusal ve uluslararası ölçekte rekabet edebilirliğin ve istihdamın artırılması.
PROGRAMIN ÖNCELİKLERİ	Öncelik 1: Başvuru rehberinde “Uygun Projeler¹” başlığı altında sıralanan sektörler öncelikli olmak üzere imalat sanayinde üretim kapasitesinin artırılmasına, verimliliğin sağlanmasına, modern üretim tekniklerinin kullanımının yaygınlaştırılmasına, katma değerli ürün üretilmesine ve ihracatın teşvik edilmesine, Öncelik 2: Yöresel, tarımsal ve hayvansal ürün üretimi yapan işletmelerde² örgütlenmeye, ürün çeşitlendirmesine, kapasite artışına, ihracata yönelik üretimin teşvik edilmesine, verimliliğe, markalaşmaya ve kaynak verimliliğinin sağlanmasına yönelik projeler.
ZORUNLU FAALİYETLER	• Yalın Üretim Danışmanlığı • Enerji Verimliliği Danışmanlığı • Aile/Ortaklık/İşletme Anayasasının Oluşturulmasına Dair Danışmanlık • Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) Danışmanlığı • Atık Yönetimi Danışmanlığı • Yönetim Danışmanlığı • Pazarlama ve Satış Danışmanlığı (e-ticaret, dış ticaret vs.) • Küresel Tedarik Zinciri Danışmanlığı (KTZ)

¹ 2.1.3 Uygun Projeler: Destek başvurusu yapılabilecek projeler.

² Tarımsal ve hayvansal ürün üretiminden, birincil üretim sonrası değer zincirinde yer alan tarıma dayalı sanayi işletmeleri kast edilmektedir.

	➤ Başvuru sahipleri bu faaliyetlerden en az birini eklemek ve bütçede belirtmek zorundadır . Zorunlu danışmanlık faaliyetlerinden en az birini içermeyen proje teklifleri ön inceleme aşamasında elenecektir .				
PROGRAMIN BÜTÇESİ	12.000.000 TL				
PROJE SÜRESİ	Asgari 6 ay, Azami 18 ay				
UYGUN BAŞVURU SAHİPLERİ	Öncelik	Uygun Başvuru Sahibi	Destek Oranı	Projelere Sağlanacak Asgari ve Azami Destek Tutarı	Öncelik için Öngörülen Toplam Bütçe ³
	Öncelik 1	KOBİ'ler	%25- %50	200.000-600.000	7.000.000 TL
	Öncelik 2	KOBİ'ler	%25- %50	100.000-600.000	5.000.000 TL
		Kooperatifler ve Birlikler ⁴	%25- %50	100.000-400.000	
SON BAŞVURU TARİHİ	KAYS üzerinden son başvuru tarihi: 20/08/2021 Saat: 23:59 Taahhütname için son teslim tarihi: 27/08/2021 Saat: 17:00				

³ Öncelikler kapsamında ayrılan tutarlar nihai olmayıp Ajansa sunulan projelerin sayısına ve niteliğine bağlı olarak projelerin değerlendirme süreci sonunda Ajans tarafından öncelikler arasında bütçe aktarımı yapılarak değiştirilebilecektir.

⁴ 5355 sayılı Kanun kapsamındaki Mahalli İdare Birlikleri uygun başvuru sahibi değildir.

TANIMLAR

Bu Rehberde geçen;

Ajans: Serhat Kalkınma Ajansı'nı,

Ara Rapor: Sözleşmede belirtilen dönemler itibarıyla, destek yönetimi kılavuzunda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresince hazırlanan ve sunulan raporu,

Bağımsız Değerlendirici: Proje tekliflerini, başvuru rehberlerinde belirtilen esaslara göre teknik, ekonomik, sosyal ve mali açıdan değerlendirmek üzere seçilen uzmanları,

Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Başvuru Rehberi: Ajans tarafından başvuru sahipleri için hazırlanan, destekten yararlanabilecek gerçek ve tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, desteklenecek faaliyet alanları ve proje konularını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini, standart başvuru belgelerini ve diğer gerekli bilgileri açıklayan ve Ajansın internet sitesinde yayımlanan rehber belgeyi,

Başvuru Sahibi: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde proje veya faaliyet desteği almak üzere Ajans'a başvuran gerçek veya tüzel kişileri,

Bölge Planı: Ajans tarafından hazırlanan TRA2 2014-2023 Bölge Planı'nı,

Değerlendirme Komitesi: Bağımsız değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilen değerlendirmeler üstünde gerekli kontrolleri yaparak görüş oluşturmak ve bunları raporlamak üzere kurulan komiteyi,

Destek Yönetimi Kılavuzu(DYK): Ajanslarla karşılıklı etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve ajansın sağlayacağı destekler ile bunların izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik temel ilke ve kuralları, iş akış ve tanımlarını, raporlama usul ve esaslarını, destek yönetimi sürecinde kullanılan ilgili belge ve formların standartlarını, tip sözleşme formatını,

bilgi sistemlerinin ve veri tabanlarının kullanımını ve gerekli diğer hususları belirleyen el kitabını,

Eş Finansman: Ajans tarafından desteklenen proje veya faaliyetlerde harcanmak üzere, yararlanıcı tarafından sağlanması taahhüt edilen nakdi katkıyı,

Elektronik Ortam (KAYS): Ajanslar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla ajansların; yatırım destekleme, proje destekleme, çalışma programı, bütçe, muhasebe, insan kaynakları, performans ölçme faaliyetleri ile ilgili ve ilişkili gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerinin muhafaza edildiği, veri tabanı başta olmak üzere iş ve işlemlerin yürütüldüğü e-devlet hizmeti olan Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemini,

(<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>)

İştirakçi: Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde etmeden yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişiyi,

İzleme: uygulama aşamasına geçmiş proje ve faaliyetlerde öngörülen amaç ve hedeflere ulaşılmasına yardımcı olmak, uygulamanın belirlenen ilke ve kurallara, Kalkınma Ajansları mevzuatına ve sözleşme hükümlerine uygun yürütmesini sağlamak, riskleri önceden tespit ederek düzeltici ve önleyici tedbirleri almak ve denetim faaliyetlerinin yapılabilmesini sağlayacak bilgilerin kayda geçmesini sağlamak üzere yürütülen, tarafsız yönlendirme ve takip faaliyetini,

KOBİ (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler): Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik uyarınca tanımlanmış ekonomik birim ya da girişimleri,

- Mikro İşletme: 10 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 3 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri,
- Küçük İşletme: 50 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 25 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri,
- Orta Büyüklükteki İşletme: 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 125 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri,

KOBİ tanımına ilişkin aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır;

- Sınıf Değiştirme ve Vasfın Kaybı: Hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vasfı belirlenirken dikkate alınan kriterlerden herhangi birini, birbirini takip eden 2 hesap döneminde de kaybeden veya aşan işletmeler sınıf değiştirir veya KOBİ vasfını kaybeder. Hesapların kapanış tarihindeki veriler esas alınarak sınıf değiştirme veya KOBİ vasfını kaybetme tarihleri, verilerin temini süresine bağlı olarak destek sağlayan kuruluşlar tarafından farklı belirlenebilir.
- Kamu Kontrolündeki İşletmeler: Bir işletmenin, sermayesinin veya oy haklarının %25 veya fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak müştereken veya tek başına, (“Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmeliğin” 9. maddenin 2. ve 3. fıkralarında sayılan yatırımcılar dışında) bir veya birden fazla kamu kurum veya kuruluşu ile bu niteliği haiz olan kurum ve kuruluşların kontrolünde olması halinde, bu işletme KOBİ sayılmaz.

Mali Destek: Desteklenecek projelerin toplam bütçelerinin, belirlenecek oranlarda Ajans tarafından karşılanması amacını güden nakdi ödemeyi,

Menfaat İlişkisi: Projenin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi ile diğer aşamalarında görev alanların görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını, kendilerine, yararlanıcılara ya da başkalarına maddi veya manevi yönden haksız menfaat temini bakımından etkileyebilecek her türlü durum,

Nihai Rapor: Proje Uygulama Rehberinde öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresinin sonunda sunulan rapor,

Ortak: Desteğe konu projenin hazırlanmasında, yürütülmesinde proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek, bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan, Destek Yönetimi Kılavuzunda gösterilen ortaklık beyannamesini veren ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişiyi,

Proje: Destekten yararlanmak üzere Ajans’a sunulan belli bir amaca odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü,

Proje Hesabı: Mali desteğe hak kazanan yararlanıcı ve/veya ortağı tarafından projeye özel olarak açılan, ajans tarafından sağlanan mali desteğin ve sözleşmede belirtilmesi halinde yararlanıcı eş finansmanının da aktarıldığı banka hesabını,

Proje Teklif Çağrısı: Ajans tarafından yürütülen belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesi,

Proje Uygulama Rehberi: Ajanslarla etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve yararlanıcıların proje uygulamaları sırasında uymak zorunda oldukları satın alma ve ihale ilke ve kuralları ile raporlama ve bilgilendirme yükümlülüklerini ayrıntılı olarak düzenleyen rehber ve ekleri,

Sıkça Sorulan Sorular Listesi: Teklif çağrısı dönemi içerisinde potansiyel başvuru sahiplerinin bilgi talepleri doğrultusunda hazırlanan ve cevaplarıyla birlikte Ajansın internet sayfasında yayınlanan liste,

Sözleşme: Destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşma ve ekleri

Usulsüzlük: Proje uygulaması sırasında veya öncesinde; yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hile ve dolanlı hareketlerde bulunmak ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile bunu tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışları,

Yararlanıcı: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Ajanstan destek almaya hak kazanan gerçek veya tüzel kişileri,

Yasal Temsilci: Başvuru Sahibi'nin yetkili karar organının mali destek programı başvurusunda bulunmak için belirlediği, Başvuru Sahibi'nin Beyanı'nı ve proje ile ilgili belgeleri imzalamaya yetkili olan kişiyi, ifade eder.

1. BÖLGESEL REKABET EDEBİLİRLİĞİN ARTIRILMASI PROGRAMI (REKAP)

1.1 Giriş

Serhat Kalkınma Ajansı; Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars illerinden oluşan TRA2 Bölgesi'nin gelişimini ve kalkınmada sürdürülebilirliği sağlamayı hedefleyen kamu tüzel kişiliğine haiz bir kuruluştur.

Serhat Kalkınma Ajansı'nın temel amacı; "Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaktır."

Yukarıda belirtilen sorumluluk alanları ve amaçlar çerçevesinde Serhat Kalkınma Ajansı'nın hazırlamış olduğu TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'nda, Bölge vizyonu aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

"Doğal zenginliğiyle tanınmış, turizm ve tarımsal ürünleriyle markalaşmış, sınırları aşan kültürel mirasın imkânlarından yararlanmış, rekabet gücü yüksek işletmeleriyle ülkenin Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ticaret ve lojistik merkezi bir Serhat Bölgesi."

Bu vizyonu gerçekleştirme yolunda atılacak adımlarda, Bölge Planı'nda ifade edilmiş olan amaçlar ve hedefler belirleyici olacaktır.

Serhat Kalkınma Ajansı 2014-2023 Bölge Planı'nda Gelişme Eksenleri, öncelikler ve tedbirler; saha araştırmaları, anketler ve il çalıştayları ile belirlenmiştir. Katılımcı bir yaklaşımla belirlenen stratejilerin üst ölçekli planlar (10.Kalkınma Planı, BGUS ve Orta Vadeli Program vb.) ile uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. TRA2 Bölge Planı'na göre bölgedeki temel gelişme eksenleri "Sosyal Kalkınma, Çevresel Sürdürülebilirlik, Erişilebilirlik ve Rekabet Edebilirlik" olarak ortaya çıkmaktadır.

TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı Gelişme Eksen 4: Rekabet Edebilirlik altında yer alan "imalat sanayinde verimlilik ve katma değerin artırılması" ve "tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması" öncelikleri ile yakından ilişkilidir.

Rekabetçilik ve verimlilik vizyonunu ortaya koyan 11. Kalkınma Planı kapsamında imalat sanayinde belirlenen öncelikli sektörler başta olmak üzere yerli üretimin artırılması amaçlanmaktadır. 2023 Sanayi Strateji Belgesi’nde de imalat sanayinin önemi belirtilmiş ve sektörü güçlendirecek faaliyetlerin genel çerçevesi çizilmiştir. Bununla birlikte Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’nde de vurgulandığı gibi bütün bölgelerin kendi kendine yetebilme ve sonra dışa açılıp ihracat yapabilme kapasitesinin geliştirilmesi, sürdürülebilir ulusal ve bölgesel kalkınma için elzemdir. Nitekim Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’ne göre bölgesel çekim merkezlerinin gelişmesinde imalat sanayi kapasitesinin artırılmasına ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde, imalat sanayisine atfedilen öneme rağmen hala bölgeler arasında ve bölge içinde ciddi problemlerin hüküm sürdüğü görülmektedir. Ajansın, TRA2 Bölgesi’nde imalat sektöründe faaliyet gösteren firmalarla yaptığı görüşmelerde ve 2018 yılında gerçekleştirilen “Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri” toplantılarında;

- Finansmana erişim problemleri,
- Kurumsallaşamama,
- Markalaşma önündeki engeller,
- Sektördeki beşeri sermaye ve fiziki altyapı eksikliği,
- Ulusal/uluslararası pazarlara erişememe veya tutunamama,
- İşletmelerdeki düşük katma değer sorunu,
- Yenilikçi üretim tekniklerinin üretim süreçlerine aktarılamaması gibi temel problemlerin sektörün gelişimini olumsuz etkilediği ortaya çıkmıştır.

İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması’na göre 2017 yılı itibariyle genel gelişmişlik bakımından TRA2 Bölgesi 26 adet Düzey-2 Bölgesi arasında 24. sırada yer almıştır. İller düzeyinde ise; Kars ili 69, Ardahan 67, Iğdır 70 ve Ağrı ili 80. sıradadır.⁵ İllere yönelik yapılan altı adet gelişmişlik kademelenmesinde ise TRA2 Bölgesi illerinin 6. kademedede olduğu görülmektedir. Kars, Türkiye’de işgücüne katılımın en yüksek ve net göç hızının en düşük olduğu ikinci il olmasına, Ardahan’da istihdam edilen her altı kişiden

⁵ T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE 2017), Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Ankara, 2019

birinin imalat sanayiinde istihdam edilmesine ve Iğdır'ın 125 milyon dolar ihracat ile ön plana çıkmasına rağmen rekabetçilik boyutlarındaki değişkenlerde ülke ortalamasının altında kalmaları bu illerimizin 6. gelişmişlik kademelenmesinde yer almasına neden olmuştur. Bölge illerinin rekabetçilik boyutlarındaki endekslerde ilerlemesi için iç ve dış pazarda büyük bir potansiyel barındıran yöresel ürünlerini, doğal kaynaklarını ve beşeri sermayesini etkin ve verimli bir şekilde kullanması önem arz etmektedir. Ancak potansiyeli değerlendirebilmek, mevcut durumu en iyi şekilde analiz edip bu duruma uygun stratejiler geliştirmekle mümkün olabilecek bir husustur. Serhat Kalkınma Ajansı, yöresel değerleriyle yükselen ve markalaşan bir TRA2 Bölgesi hedefine ulaşabilmek ve potansiyelini değerlendirmek üzere kendisine ve paydaşlarına rehberlik edecek olan “TRA2 Bölgesi Yöresel Ürün Pazarlama Stratejileri” çalışmasını tamamlamıştır. Bu çalışma neticesinde;

- Arıcılık işletmelerinin ambalajlama ve dolum tesislerinin yetersiz olması,
- Arıcılığı daha kârlı kılacak ekipmanların bulunmaması ve arıcıların bir araya geldiği organizasyonların pazarlama faaliyetlerini yürütememesi,
- Coğrafi işaretin gerektiği gibi kullanılamaması,
- Yöresel gıda ürünleri depolama altyapısının yetersiz olması,
- Kayısı gibi dayanımı düşük olan meyvelerin işlenerek meyve suyu, reçel ve marmelat gibi ürünlere dönüştürülememesi,
- Süt ve süt ürünlerinin üretiminde yaşanan standardizasyon problemi,
- Buğdayın atası olarak bilinen ve diğer buğday türlerinden daha fazla katma değer sunabilecek nitelikte olan kavılca buğdayını işlemek için kurulan tesislerde görülen kapasite eksikliği ve makine ekipman yetersizliği sebebiyle ürün çeşitlendirme yoluna gidilememesi,
- Eti, sakatatları ve tüyünden faydalanılabilen kaz üretiminin öz tüketim ile sınırlı olması ve bu alanda herhangi bir entegre tesisin bulunmaması,
- Bölgenin önemli kültürel ve turistik değerleri olan halı, kilim, keçe, Damal bebeği, Kafkas bebeği, Karabağ kilimi, obsidyen taşı gibi ürünleri üretmek için gerekli olan hammaddelerin dahi diğer illerden temin edilmesi,
- Örgütlenme kültürünün zayıf olması,
- İşletme yönetimi konusunda karşılaşılan bilgi ve beceri seviyesinin düşük olması,
- Yöresel ürünlerin ekonomiye kazandırılmasında başat rol üstlenebilecek kadınların bu alana yeterli düzeyde entegre edilememesi gibi onlarca sonuç ortaya çıkmıştır. Serhat

Kalkınma Ajansı, mevcut durumu yansıtan bu problemleri minimize edebilmek adına Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Mali Destek Programı'nı tasarlamıştır.

Yukarıda bahsi geçen sorunların çözülmesi ve fırsatların değerlendirilmesi, nihayetinde sürdürülebilir kalkınmaya ulaşılabilmesi için gerçekleştirilecek olan yatırımlarda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2021 yılı teması olarak belirlemiş olduğu "Kaynak Verimliliği" teması çerçevesinde hareket edilmesi, imalat sanayii işletmelerinde alternatif enerji kaynaklarının yaygınlaştırılması için eğitim ve danışmanlık faaliyetleri ile verimlilik bilincinin oluşturulmasına yönelik teknik inceleme ziyaretleri, yalın üretim eğitimleri gibi faaliyetlerin yanında işletmelerin kaynak verimliliğini artıracak projelere Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı ile destek verilmesi amaçlanmaktadır.

Bu başvuru rehberi, Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı'na ilişkin kural ve uygulama esaslarını düzenlemektedir. Bu programın uygulanmasında; Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği, Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu ve Program Başvuru Rehberi esas alınacaktır. Program başvuru rehberinde ve bahsi geçen mevzuatta hüküm bulunmayan hususlarda genel hükümlere müracaat edilecektir.

"Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği"⁶ kalkınma ajansları tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarına, sivil toplum kuruluşlarına ve diğer gerçek veya tüzel kişilere sağlanacak mali ve teknik destekler ile bunların yönetimi, kullandırılması, uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

Belirtilen yönetmelik çerçevesinde kalkınma ajansları tarafından sağlanacak mali ve teknik desteklerin etkin, etkili, şeffaf ve güvenilir bir programlama, yönetim, uygulama, izleme ve değerlendirme sistemi çerçevesinde gerçekleştirilebilmesi ve farklı ajansların bulundukları bölgelerin özelliklerinin gerektirdiği alanlar dışında, ajanslar arasında uygulama farklılıkları olmaksızın rasyonel standartların oluşturulması amacıyla Bakanlık tarafından hazırlanan 2021 Yılı Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu'nda proje teklif çağrısı yöntemi ile doğrudan finansman desteği sağlanması aşağıdaki şekilde açıklanmıştır:

⁶ Detaylı bilgi için bakınız:

<https://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.12584&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=Proje%20ve%20faaliyet>

“Ajans, belirli dönemler itibarıyla planlanan destek programları kapsamında, proje teklif çağrısı yöntemiyle proje karşılığı mali destek sağlayabilir.”

“Proje teklif çağrısı, belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesidir.”

2014-2023 Bölge Planı’nda yer alan gelişme eksenleri, öncelik ve tedbirler 2021 yılı Çalışma Programı’na, bu program kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlere ve Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı’na kaynaklık etmiştir.

Bu kapsamda proje teklif çağrısı yöntemiyle hazırlanan Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı’na ilişkin kurallar ve uygulama esasları detaylı olarak bu başvuru rehberinde anlatılmaktadır.

1.2 Programın Amaçları ve Öncelikleri

Bu programın amacı Ajansın sonuç odaklı programlar kapsamında belirlediği “Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı”, “İmalat Sanayinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması Sonuç Odaklı Programı ve 2014 – 2023 Bölge Planı’nda belirtilen “Enerji kaynaklarının etkin kullanılması”, “İmalat sanayide verimlilik ve katma değerin artırılması”, “Tabi kaynakların katma değerinin artırılması”, “Girişimcilik altyapısının ve kültürünün geliştirilmesi” tedbirleri doğrultusunda şu şekilde belirlenmiştir:

“Bölge ekonomisi için önem arz eden sektörlerde; verimliliğin, yenilikçi uygulamaların, kapasitenin, katma değerin, ulusal ve uluslararası ölçekte rekabet edebilirliğin ve istihdamın artırılması.”

Programın öncelikleri aşağıda sıralanmıştır:

Öncelik 1: Başvuru rehberinde “Uygun Projeler” başlığı altında sıralanan sektörler öncelikli olmak üzere imalat sanayinde üretim kapasitesinin artırılmasına, verimliliğin sağlanmasına, modern üretim tekniklerinin kullanımının yaygınlaştırılmasına, katma değerli ürün üretilmesine ve ihracatın teşvik edilmesine,

⁷ 2.1.3 Uygun Projeler: Destek başvurusu yapılabilecek projeler

Öncelik 2: Yöresel, tarımsal ve hayvansal ürün üretimi yapan işletmelerde örgütlenmeye, ürün çeşitlendirmesine, kapasite artışına, ihracata yönelik üretimin teşvik edilmesine, markalaşmaya ve kaynak verimliliğinin sağlanmasına yönelik projeler.

Başvuracak projelerin konusu, yukarıda sayılan öncelik alanlarından en az birine yönelik olmalıdır.

1.3 Serhat Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için Ajans tarafından tahsis edilen kaynak tutarı 12.000.000 (on iki milyon) TL'dir. Ajans, bu program için ayırdığı kaynağı kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Desteklerin Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olacaktır:

Öncelik 1 kapsamındaki projeler için destek tutarı:

- **Asgari tutar: 200.000 TL**
- **Azami tutar: 600.000 TL**

Öncelik 2 kapsamındaki projeler için destek tutarı:

- KOBİ'ler için:
 - **Asgari tutar: 100.000 TL**
 - **Azami tutar: 600.000 TL**
- Kooperatif ve Birlikler için:
 - **Asgari tutar: 100.000 TL**
 - **Azami tutar: 400.000 TL**

Öncelik 1 ve Öncelik 2 kapsamında sunulan projelerde hiçbir destek, projenin toplam uygun maliyetinin **%25'inden az** ve **%50'sinden fazla** olamaz. Bu değerlerin dışında kalan destek taleplerini içeren projeler, değerlendirmeye alınmayacaktır. Bütçenin kalan tutarı, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, başvuru sahibi tarafından eş-finansman⁸ olarak

⁸ Eş finansman kapsamındaki harcamalar ve diğer tüm harcamalar proje hesabı üzerinden gerçekleştirilecektir.

karşılmalıdır. Başvuru sahibinin proje eş finansmanını proje ortaklarından, iştirakçilerden ve/veya üçüncü taraflardan sağlayacağı nakdi katkılar ile karşılayabilmesi mümkündür. Her halükârda, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle eş finansman yükümlülüğü yararlanıcının kendi taahhüdü hükmünde olup; yerine getirilmemesi durumunda yararlanıcı bizzat sorumlu olacaktır. **Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmez.**

1.4 Programın Mantıksal Çerçevesi

2021 yılı Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Destek Programı (REKAP) kapsamında hazırlanan mantıksal çerçeve aşağıdaki gibidir:

	Program Mantığı	Objektif Doğrulanabilir Göstergeleri	Şekilde Başarı	Doğrulama kaynak ve Araçları
Genel Amaar	TRA2 Bölgesi'nin rekabet edebilirliğinin artırılması.	• Üretim kapasitesi • Sürekli istihdam • Rehabilit edilen ve kurulan kooperatif, üretici birliği, işletme sayısı • Verimlilik artışı		• Program izleme dokümanları • Yararlanıcı raporları, • Ajans faaliyet raporları.

Özel Amaçlar	Bölge ekonomisi için önem arz eden sektörlerde; verimliliğin, yenilikçi uygulamaların, kapasitenin, katma değer, ulusal ve uluslararası ölçekte rekabet edebilirliğin ve istihdamın artırılması.	• Üretim kapasitesi • Tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik tesis sayısı • Marka başvuru sayısı • Yöresel ürün marka başvuru sayısı • Yöresel ürün marka tescil sayısı • Marka tescil sayısı • Coğrafi işaret başvuru sayısı • Coğrafi işaret tescil sayısı • Bölgeye özgü pazarlama portalı sayısı • Verimlilik artışı	• Program sonrası değerlendirme raporu
---------------------	---	--	--

Beklenen Sonuçlar	Öncelik 1: Başvuru rehberinde “Uygun Projeler⁹” başlığı altında sıralanan sektörler öncelikli olmak üzere imalat sanayinde üretim kapasitesinin artırılmasına, verimliliğin sağlanmasına, modern üretim tekniklerinin kullanımının yaygınlaştırılmasına, katma değerli ürün üretilmesine ve ihracatın teşvik edilmesine, Öncelik 2: Yöresel, tarımsal ve hayvansal ¹⁰ürün üretimi yapan işletmelerde örgütlenmeye, ürün çeşitlendirmesine, kapasite artışına, ihracata yönelik üretimin teşvik edilmesine, verimliliğe, markalaşmaya ve kaynak verimliliğinin sağlanmasına yönelik projeler.	• Sürekli istihdam • Geçici istihdam • İstihdam edilen engelli sayısı • İstihdam edilen kadın sayısı • İstihdam edilen genç sayısı • Lisans ve üzeri eğitilmiş istihdam sayısı • Toplam üretim değeri • Yurt içi satış tutarı • Üretim kapasitesi ve üretim miktarı • Uygulanan kaynak verimliliği artırıcı proje sayısı • Eğitilen kadın sayısı • Eğitilen genç sayısı • Eğitilen yetişkin sayısı • Kadınlara yönelik düzenlenen eğitim sayısı • Danışmanlık faaliyetlerinden faydalanan kişi sayısı • Rehabilitasyon edilen ve kurulan kooperatif, üretici birliği, işletme sayısı • Tarımsal ürünlerin paketlenmesine yönelik tesis sayısı, • Tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik tesis sayısı • Tarımsal ürünlerin depolanmasına yönelik tesis sayısı • Kurumsal kimlik ve görünürlük çalışmaları sayısı	• Program izleme dokümanları • Yararlanıcı raporları
--------------------------	--	---	--

⁹ 2.1.3 Uygun Projeler: Destek başvurusu yapılabilecek projeler

¹⁰ Tarımsal ve hayvansal ürün üretiminden, birincil üretim sonrası değer zincirinde yer alan tarıma dayalı sanayi işletmeleri kast edilmektedir.

Faaliyetler

- Mevcut işletmelerde tesisin modernizasyonu ve kapasite artışıyla birlikte istihdama katkı sunabilecek nitelikteki projeler,
- Yeni yatırımların yapılması suretiyle istihdam sağlayacak imalat alanlarının oluşturulmasına yönelik projeler (Ajans desteklerinde bütçede inşaat işlerine ayrılan tutar toplam destek tutarının %30'undan fazla olamayacaktır.),
- Bölgede ilk kez üretilecek ürün ve/veya makinaların imalatına yönelik projeler,
- Katı ve sıvı atıkların çevreye verdiği zararların engellenmesi ile atık yönetimi ve geri dönüşümü sağlanmasına yönelik projeler,
- Bölge illeri ile özdeşleşen ve ihracat için büyük bir potansiyel arz eden süt ürünlerinde ihraç edilebilirliğe ve standardizasyonun sağlanabilirliğine katkı sunabilecek projeler,
- Geleneksel üretim yöntemleri ile üretim yapan işletmelerde kapasite ve istihdam artışına katkı sunabilecek nitelikteki projeler (soğuk hava depoları yapımı, ambalajlama üniteleri gibi),
- Kooperatiflerin ve birliklerin kurumsal, üretim ve pazarlama kapasitelerinin artırılmasına yönelik projeler,
- Katma değerli tarım ürünleri ile ata tohumlarının işlenmesi ve
- Sürekli istihdam
- Geçici istihdam
- İstihdam edilen engelli sayısı
- İstihdam edilen kadın sayısı
- İstihdam edilen genç sayısı
- Lisans ve üzeri eğitilmiş istihdam sayısı
- Toplam üretim değeri
- Yurt içi satış tutarı
- Üretim kapasitesi ve üretim miktarı
- Uygulanan kaynak verimliliği artırıcı proje sayısı
- Eğitilen kadın sayısı
- Eğitilen genç sayısı
- Kadınlara yönelik düzenlenen eğitim sayısı
- Danışmanlık faaliyetlerinden faydalanan kişi sayısı
- Rehabile edilen ve kurulan kooperatif, üretici birliği, işletme sayısı
- Tarımsal ürünlerin paketlenmesine yönelik tesis sayısı
- Tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik tesis sayısı
- Tarımsal ürünlerin depolanmasına yönelik tesis sayısı,
- Kurumsal kimlik ve görünürlük çalışmaları sayısı
- Marka başvuru sayısı
- Marka tescil sayısı
- Yöresel ürün marka başvuru sayısı
- Yöresel ürün marka tescil sayısı
- Coğrafi işaret başvuru sayısı
- Coğrafi işaret tescil sayısı
- Program izleme dokümanları
- Yararlanıcı raporları

	pazarlanmasına yönelik projeler, • Coğrafi işaretli ürünlerin üretimine, satışına ve pazarlanmasına katkı sunabilecek nitelikteki projeler, • Yöresel ürünlerin marka değerine katkı sunabilecek ve ihracat edilebilirliklerini artıracak nitelikteki faaliyetler, • İşletmelerin atıklarının (peynir altı suyu vb.) çevreye zararlarının (akarsulara deşarjı) önlenmesi amacıyla gerekli arıtma tesisi projeleri, uygunsa geri kazanımlarının sağlanmasına yönelik projeler	• Bölgeye özgü pazarlama portalı sayısı • Verimlilik artışı • Yenilikçi tarım uygulamaları gerçekleştiren üretici sayısı	
--	---	--	--

2. BU TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde; Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı çerçevesinde finanse edilen projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar, “**Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği**” ve “**Destek Yönetim Kılavuzu ve Proje Uygulama Rehberi**” hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. Başvuru sahipleri başvuruda bulundukları andan itibaren bu yönetmelik hükümlerini ve bu başvuru rehberlerde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

Serhat Kalkınma Ajansı, bu destek programını zorunlu hallerin ortaya çıkması halinde desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce iptal etme hakkını saklı tutar. Bu durumda başvuru sahipleri Ajanstan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler, Ajans tarafından istenildiği zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir.

2.1 Uygunluk Kriterleri

Mali destek sağlanacak projelere yönelik olarak üç temel uygunluk kriteri aranmaktadır:

- Başvuru sahibi ve ortaklarının uygunluğu
- Projelerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

2.1.1 Başvuru Sahiplerinin uygunluğu: kimler başvurabilir?

Bu teklif çağrısının uygun başvuru sahipleri aşağıda belirtilen şartları sağlamak kaydıyla küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ¹¹), kooperatifler ve birlikler¹² olabilir.

¹¹ 24.06.2018 tarihli Resmi Gazete ‘de yayımlanan 2018/11828 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2005/9617 sayılı Kararla yürürlüğe konulan “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında belirlenen KOBİ tanımına uymaları gerekmektedir. (İki yüz elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri yüzyirmibeş milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler).

¹² 5355 sayılı kanun kapsamındaki Mahalli İdare Birlikleri bu kapsamda değildir.

Destek almaya hak kazanabilmek için, başvuru sahipleri aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:

- TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) yasal olarak kayıtlı veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin TRA2 Bölgesi'nde kurulmuş olması,
- Bu teklif çağrısı için ilan edilen son başvuru tarihinden önce kurulmuş olması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Başvuru Sahibinin Ajanstan hiç destek almamış olması veya Ajansla yaptığı destek sözleşmesinin sona ermesinin üzerinden (nihai ödeme tarihinden itibaren) en az bir yıl geçmiş olması,
- KOBİ'lerin başvuru sahibi olduğu proje tekliflerinde, sermayesinin veya oy haklarının %25'inden fazlasının KOBİ kapsamında olmayan bir işletmeye ait olmaması şartını sağlaması,
- Proje faaliyetinin başvuru sahibinin faaliyet alanları içerisinde bulunması ve bunu belgeleyebilmesi.

Ayrıca, aşağıdaki halleri taşıyan başvuru sahipleri ve proje ortakları ajanstan mali destek alamazlar:

- a) İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,
- b) Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar,
- c) Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,
- ç) Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar;
- d) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülükler uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,

- e) Teklif çağrısına katılım koşulu olarak kalkınma ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmayanlar,
- f) Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya kalkınma ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,
- g) Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla;
 - o Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri¹³ dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
 - o Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
 - o Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu projeye Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar,
- ğ) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

Yukarıda (a) ve (e)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıl; (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıl; (g)'de belirtilen durumda yazılı yükümlülüklerinin yerine getirilmesine dek; (ğ)'de yazılı durum için ise süresiz olarak söz konusudur.

Destek Başvuru Formunun V. Bölümünde ("Başvuru Sahibinin Beyanı"), Başvuru Sahipleri, yukarıdaki (a)'dan (ğ)'ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine dair beyanda bulunmalıdırlar.

Özel sektör işletmelerine dönük desteklerde, bütün mamulü üreticileri ve bütün işleme tesisleri ile Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimini yapanlar başvuru sahibi ya da ortağı olamazlar.

KOBİ'lerin yararlanıcı olması durumunda, proje uygulama döneminde ve projenin tamamlandığı tarihi izleyen bir yıllık süre içerisinde aynı ajansa başvurması mümkün değildir.

¹³ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3. maddesinde tanımlanan idareler.

Bu hususlar KAYS'tan takip edilir. Bu sınırları aşan destek uygulamasına rastlanıldığında, bu tür sözleşmeler feshedilir ve sağlanan destek fer'ileriyle birlikte geri alınır.

Bu destek programından faydalanmak isteyen KOBİ'lerin, *son üç yıl* içerisinde ulusal ve uluslararası kaynaklardan aldıkları mali destek tutarları ile başvuru yapmış oldukları ve yanıt bekledikleri mali destekleri, başvuru formunda belirtmek zorundadırlar. Hâlihazırda herhangi bir kamu kurum ya da kuruluşundan finansal destek alan projeler ile proje kapsamındaki faaliyetlere eş zamanlı olarak mali destek sağlanamaz.

ÖNEMLİ NOT: KOBİ'lerin “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” kapsamındaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamalarına konu bir faaliyeti, Ajans tarafından sağlanan mali desteklerden yararlanamaz. Ayrıca, faydalanıcılar tarafından söz konusu Ajans desteklerinden yararlanan yatırım harcamaları için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na teşvik belgesi müracaatı yapılamaz. Bu hükme aykırı davranılması halinde, her iki durumda da Karar kapsamında yararlanan destekler, ilgili mevzuat çerçevesinde tahsil edilir. Projeleri başarılı bulunan başvuru sahiplerinin söz konusu durumda olmadıklarına ilişkin beyanı imzalayarak sözleşme imzalama aşamasında teslim etmeleri gerekmektedir.

ÖNEMLİ NOT: Ajans, bu programın herhangi bir aşamasında, başvuru sahiplerinin/ortaklarının ve yasal temsilcilerinin milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen her türlü yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliğinin veya iltisabının ya da bunlarla irtibatının tespit edilmesi durumunda, söz konusu başvuru sahiplerine ait projeler sözleşmeye bağlanmamışsa sözleşme imzalamama; sözleşmeye bağlanmışsa, bu sözleşmeleri fesih etme ve her iki durumda da oluşan zarar ve/veya kamu alacaklarını yasal faizi ile birlikte geri alma hakkını saklı tutar.

2.1.2 Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler. Başvuru sahibinin ortakları projenin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar destek yararlanıcısının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilebilecektir.

Bu nedenle ortaklar, [Bölüm 2.1.1.](#)'de belirtilen koşullardan “TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) yasal olarak kayıtlı veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin TRA2 Bölgesi'nde kurulmuş olması” dışında, başvuru sahipleri ile aynı uygunluk kıstaslarını

karşılamlalıdır. **Proje teklifinde uygun olmayan ortakların ver alması, teklifin reddedilmesine neden olacaktır.**

Ortak olacak kuruluşlar ortaklık beyanını doldurmalıdır. Başvuru Formunun Bölüm III-2’de yer alan Beyan, Başvuru Sahibinin ve tüm ortaklarının yasal yetki verilmiş temsilcileri tarafından imzalanmalıdır.

Projeye başvuru sahibi veya ortak kuruluşlar dışında diğer kuruluşlar da iştirakçi ya da alt yüklenici olarak dâhil olabilecektir. Proje kapsamında gerçekleştirilecek mal ve hizmet satın alımlarının proje ortakları ya da iştirakçilerinden sağlanması mümkün değildir.

İştirakçiler

Başvuru Sahipleri ve ortakların uygunluk kriterlerini karşılamayan kuruluşlar da proje tekliflerine, o teklifin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, **iştirakçi** olarak katılabilirler. İştirakçi kuruluşlar, proje teklifinde sponsorluk, teknik destek vb. sağlama gibi roller üstlenebilirler. Ancak yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilmez. İştirakçi kuruluşlar, katılımlarına dair beyanda bulunmalıdırlar. (Bkz. Başvuru Formu, Bölüm IV-2)

Alt Yükleniciler / Taşeronlar

Ortak veya iştirakçi olmayıp, projede yer alan bazı faaliyetlerin ihale edildiği kuruluşlardır. Alt yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler, standart destek sözleşmesi EK IV’teki kurallara tabidir.

ÖNEMLİ NOT: Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde Başvuru Sahibi, proje ortağı ya da iştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar.

ÖNEMLİ NOT: Proje kapsamında gerçekleştirilecek mal ve hizmet satın alımlarının Yararlanıcı, ortak ve iştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişilerden sağlanması mümkün değildir.

2.1.3 Uygun Projeler: Destek başvurusu yapılabilecek projeler

Bu rehberin **Bölüm 1.2**’de yer alan amaçlarına ve önceliklerine katkıda bulunan faaliyetler uygun proje konusu olarak kabul edilecektir. Ayrıca, proje konusunun uygunluğu hususu, Başvuru Formunun “gerekçelendirme” bölümünde açıkça izah edilmelidir.

ÖNEMLİ NOT: Öncelik-1 kapsamında sunulacak projelerin aşağıda sıralanan sektörlerden birisi kapsamında olması halinde değerlendirme aşamasında artı puan verilir. (Bk. Değerlendirme Tablosu Bölüm 2.1) Bahsi geçen sektörler aşağıdaki gibidir:

- Tekstil ve giyim eşyası imalatı
- Ağaç ürünleri ve mobilya imalatı
- Plastik ürünlerin imalatı
- Metal ürünlerin imalatı (Makine ve teçhizat hariç)
- Makine ve ekipman imalatı (Tarım ve ormancılık makineleri imalatı ile asansör imalatı önceliklidir.)
- Kimyasal ürünlerin imalatı (ilaç imalatı önceliklidir.)
- Seramik ve cam ürünleri imalatı

ÖNEMLİ NOT: Zorunlu danışmanlık faaliyetlerinden en az birini içermeyen proje teklifleri **ön inceleme aşamasında elenecektir.** Başvuru sahipleri bu faaliyetlerden **en az birini eklemek ve bütçede belirtmek zorundadır.** Bu faaliyetler:

- Yalın Üretim Danışmanlığı
- Enerji Verimliliği Danışmanlığı
- Aile/Ortaklık/İşletme Anayasasının Oluşturulmasına Dair Danışmanlık
- Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) Danışmanlığı
- Atık Yönetimi Danışmanlığı
- Yönetim Danışmanlığı
- Pazarlama ve Satış Danışmanlığı (e-ticaret, dış ticaret vs.)
- Küresel Tedarik Zinciri Danışmanlığı (KTZ)dir.

Süre

Bu program için **proje süresi asgari 6 ay azami 18 aydır.** Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibariyle başlar.

Yer

Projeler, Ajansın faaliyet gösterdiği TRA2 Düzey II Bölgesi (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) sınırları içerisinde gerçekleştirilmelidir. Ancak sergi, konferans, fuar ve benzeri etkinliklere katılım faaliyetleri, proje amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli olduğu durumlarda, TRA2 Bölgesi dışında gerçekleştirilebilir. Her halükarda proje temel faaliyetleri bölge içerisinde gerçekleştirilmelidir.

Örnek Proje Konuları

Proje kapsamındaki faaliyetler programın genel amacına hizmet edecek şekilde belirlenmiş olan 2 öncelikten en az bir tanesine yönelik olarak düzenlenmelidir. Aşağıda bazı örnek proje konuları sıralanmıştır. **Bunlar sadece fikir verme amacıyla sunulmakta olup proje konuları sayılan örneklerle sınırlı değildir.** Programın amaçlarına hizmet eden ve proje konu başlıkları altında değerlendirilebilecek alanlarda hazırlanan projeler de mali destek kapsamına dâhil edilecektir.

Öncelik 1: Başvuru rehberinde “Uygun Projeler”¹⁴ başlığı altında sıralanan sektörler öncelikli olmak üzere imalat sanayiinde üretim kapasitesinin artırılmasına, verimliliğin sağlanmasına, modern üretim tekniklerinin kullanımının yaygınlaştırılmasına, katma değerli ürün üretilmesine ve ihracatın teşvik edilmesine yönelik projeler.

- Mevcut işletmelerde tesisin modernizasyonu ve kapasite artışıyla birlikte istihdama katkı sunabilecek nitelikteki projeler,
- Yeni yatırımların yapılması suretiyle istihdam sağlayacak imalat alanlarının oluşturulmasına yönelik projeler (Ajans desteklerinde bütçede inşaat işlerine ayrılan tutar toplam destek tutarının %30’undan fazla olamayacaktır.),
- Firmaların bölgesel rekabeti sürdürebilmesi açısından üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve üretim kapasitesinin artırılmasına katkı sunabilecek teknolojik modernizasyon projeleri,
- İmalatta temiz üretim ve eko-verimlilik uygulamalarını destekleyici projeler,

¹⁴ 2.1.3 Uygun Projeler: Destek başvurusu yapılabilecek projeler

- Katı ve sıvı atıkların çevreye verdiği zararların engellenmesi ile atık yönetim ve geri dönüşüm sağlanmasına yönelik projeler,
- Plastik ürünlerinin imalatı ve ihraç edilebilirliklerini artırabilecek nitelikteki projeler,
- Sağlık ve medikal sektöründe kullanılacak makine-ekipman ve/veya ürünlerin imalatına yönelik projeler,
- Yenilikçi ve teknolojik içerikli ürünlerin imalatına dayalı projeler,
- Ürün sayısının ve çeşitliliğinin artırılmasına yönelik projeler,
- Kimya sektöründe bölgedeki diğer sektörlerle girdi sağlayacak ürünlerin üretilmesine yönelik projeler,
- Bölgede ilk kez üretilecek ürün ve/veya makinaların imalatına yönelik projeler,
- Kakao, çikolata ve şekerleme ürünlerinin imalatına yönelik projeler,
- Cam ve cam ürünlerinin imalatı ve pazarlanmasına yönelik projeler,
- Katı ve sıvı atıkların çevreye verdiği zararların engellenmesi ile atık yönetimi ve geri dönüşümü sağlanmasına yönelik projeler,
- Su ve maden suyu gibi alkolsüz içeceklerin üretilmesine ve şişelenerek pazarlanmasına yönelik projeler,
- Tekstil ürünlerin marka değerine katkı sunabilecek ve ihracat edilebilirliklerini artırabilecek nitelikteki faaliyetler,
- Ahşap ürünleri ve mobilya üretimi ile bunlardan yenilikçi ya da kişiye özel tasarım ürünlerin üretilmesine ve ihraç edilebilirliği sağlamaya yönelik katma değerli projeler.
- Proses verimliliğinin (daha az kaynak kullanma teknik/yöntemleriyle) iyileştirilmesine yönelik projeler,
- Verimlilik artırıcı otomasyon uygulamalarına yönelik projeler.

ÖNEMLİ NOT: Öncelik-1 kapsamında sunulacak projelerin “**2.1.3 Uygun Projeler: Destek başvurusu yapılabilir projeler**” başlığı altında sıralanan sektörlerden birisi kapsamında olması halinde değerlendirme aşamasında artı puan verilir. (Bk. Değerlendirme Tablosu Bölüm 2.1)

Öncelik 2: Yöresel, tarımsal ve hayvansal ürün üretimi yapan işletmelerde örgütlenmeye, ürün çeşitlendirmesine, kapasite artışına, ihracata yönelik üretimin teşvik edilmesine, markalaşmaya ve kaynak verimliliğinin sağlanmasına edilmesine yönelik projeler.

- Obsidyen taşının veya Iğdır tuzunun turistlere hediyelik eşya olarak sunulmasına yönelik yenilikçi ürün tasarımları içeren imalat atölyeleri,
- Damal bebeğinin talebi karşılayacak ölçekte imalat atölyelerinin kurulması ve pazarlanabilirliğinin artırılmasını sağlayıcı faaliyetler,
- Bölge illeri ile özdeşleşen ve ihracat için büyük bir potansiyel arz eden süt ürünlerinde ihraç edilebilirliğe ve standardizasyonun sağlanabilirliğine katkı sunabilecek projeler,
- Geleneksel üretim yöntemleri ile üretim yapan işletmelerde kapasite ve istihdam artışına katkı sunabilecek nitelikteki projeler (soğuk hava depoları yapımı, ambalajlama üniteleri gibi),
- Üretim maliyetlerinin düşürülmesine katkı sunabilecek teknolojik modernizasyon projeleri veya ticari değere sahip atık materyallerin geri kazanımını ve atık yığınların yeniden kullanımını sağlayacak projeler,
- Kayısı, bal, ısırgan, kuşburnu, kekik, süt, çam vb. yöresel ürünlerinden kolonya, krem ve sabun gibi katma değerli ürünlerin üretilmesine yönelik projeler.
- Yöresel ürünlerin marka değerine katkı sunabilecek ve ihracat edilebilirliklerini artıracak nitelikteki faaliyetler,
- İşletmelerin atıklarının (peynir altı suyu vb.) çevreye zararlarının (akarsulara deşarjı) önlenmesi amacıyla gerekli arıtma tesisi projeleri, uygunsa geri kazanımlarının sağlanmasına yönelik projeler,
- Yöresel ürünlerden reçel, marmelat, turşu, konserve vb. imalatına yönelik üretim ve paketleme ünitelerinin kurulmasını ve yenilikçi tekniklerle pazara sunulmasını içeren projeler,
- Yöresel, tıbbi ve aromatik bitkilerin ilaç ve kozmetik sektörlerinde kullanımı için işlenmesi ve paketlenmesine yönelik projeler,
- Tarıma dayalı sanayi tesislerinde ürün işleminde hâlihazırda kullanılan depo ve soğuk zincir ünitelerinde kaynak verimliliği sağlayan projeler,
- Ayran ve meyve suyu gibi alkolsüz içeceklerin üretilmesine ve şişelenerek pazarlanmasına yönelik projeler,

- Kooperatiflerin ve birliklerin kurumsal, üretim ve pazarlama kapasitelerinin artırılmasına yönelik projeler,
- Katma değerli tarım ürünleri ile ata tohumlarının işlenmesi ve pazarlanmasına yönelik projeler,
- Coğrafi işaretli ürünlerin üretimine, satışına ve pazarlanmasına katkı sunabilecek nitelikteki projeler.

ÖNEMLİ NOT: Öncelik-2 kapsamında sunulacak projelerde; coğrafi işaretli ürünlerin üretilmesini, bu ürünlerin iç ve dış piyasaya ulaştırılmasını, bu ürünlerin marka değerinin artırılmasını hedefleyen projelere değerlendirme aşamasında artı puan verilir. (Bk. Değerlendirme Tablosu Bölüm 2.1)

ÖNEMLİ NOT: Projelerde kurulması öngörülen tesislerin insan kaynakları kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim kalemi içeren projelere değerlendirme aşamasında artı puan verilir. (Bk. Değerlendirme Tablosu Bölüm 4.1)

Uygun Olmayan Faaliyetler

Programın amacının gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak ve program önceliklerinden en az birinin kapsamına giren tüm projeler uygun olmakla birlikte, tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları kesinlikle içermemelidir:

- Siyasi veya etnik içerikli proje ve faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- Çiftçiler tarafından sözleşmeli üretilip, tütün alıcıları tarafından satın alınan tütün üretimi haricinde tütün üretimi,
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler,
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler; borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferanslar veya kongrelere katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,

- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için),
- Akademik araştırma ve fizibilite çalışmaları (daha büyük bir projenin parçası değilse),
- Yerel kuruluşların rutin faaliyetlerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler,
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı proje ve proje kapsamında desteklenmesi talep edilen faaliyet yahut harcama kalemleri için diğer kaynaklardan finanse edilen projeler.

ÖNEMLİ NOT: Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan, aynı faaliyet için herhangi bir kamu kurum veya kuruluşundan finansal destek alan proje ya da proje kapsamındaki faaliyetler ile diğer kaynaklardan (*Avrupa Birliği, Büyükelçilik Hibeleri, Dünya Bankası, UNDP, UNESCO, Tarım ve Orman Bakanlığı, TKDK, KOSGEB, vb.*) finanse edilen projeler için Serhat Kalkınma Ajansı Mali Destek Programlarına başvurulamaz.

Ayrıca proje amacı ile doğrudan bağlantısı kurulamayan şartname satışı, proje faaliyetleri arasında yer alan eğitimlere katılım gibi konulardan gelir elde edilmesi durumlarında elde edilen gelir tespit edildiği ölçüde proje bütçesinden düşülür.

Proje Başvuruları ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler

Bir başvuru sahibi aynı takvim yılı içerisinde tüm proje teklif çağrılarına yönelik olarak en fazla 4 (dört) adet proje ile başvurabilir ve Serhat Kalkınma Ajansı, aynı takvim yılı içerisinde KOBİ'ler tarafından sunulan projelerin en fazla 1 tanesi için; kooperatifler veya birlikler tarafından sunulan projelerin ise en fazla iki tanesi için mali destek sağlayabilir.

Bu teklif çağrısı kapsamında ise bir başvuru sahibi, Serhat Kalkınma Ajansı'na en fazla 2 (iki) projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve Serhat Kalkınma Ajansı bunlardan en fazla 1 (bir) tanesine mali destek sağlayabilir. Başvuru sahipleri tarafından belirtilen bu sınırların üzerinde başvuru yapılması halinde, başvuru tarihi ve saati önce olan proje teklifi dikkate alınacak ve diğerleri değerlendirme dışı bırakılacaktır.

Bir başvuru sahibinin, destek almaya uygun birden fazla teklif sunması halinde; destek, değerlendirme sürecinde en yüksek puanı alan projesine verilir. Bunun yanında, bir takvim yılı içerisinde sözleşme yapılan KOBİ'ler, proje uygulama döneminde ve projenin tamamlandığı

tarihi izleyen bir yıllık süre içerisinde Ajansa başvuramaz. Bu sınırları aşan destek uygulamalarına ilişkin sözleşmeler feshedilir ve sağlanan destek ferileriyle birlikte geri alınır.

2.1.4 Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten karşılanabilecek maliyetler

Destek için sadece “uygun maliyetler” dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de “uygun maliyetler” için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler, götürü maliyetlere değil (yolculuk ve gündelik maliyetleri hariç), gerçek maliyetlere (yani projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetler) dayandırılmalıdır. KOBİ’lerin proje kapsamında yapacağı harcamalarda KDV muafiyeti söz konusu değildir ancak kooperatifler ve birliklerin yapacağı harcamalarda KDV muafiyeti söz konusudur.

Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetlerin, bu rehberin ekinde yer alan proje bütçesi (EK B) standart formuna göre hazırlanarak KAYS üzerinde girişleri yapılmalıdır.

Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi (nihai denetim maliyetleri hariç),
- Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması; maliyet etkinliği sağlaması,
- Yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Yararlanıcının ya da ortağının hesaplarında ya da vergi belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması; orijinal destekleyici belgelerle desteklenmesi gerekir.

Proje uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına girmemektedir. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir:

Uygun Maliyetler

Uygun doğrudan maliyetler ve uygun dolaylı maliyetler olmak üzere iki türlü uygun maliyet bulunmakta olup, aşağıda tanımlanmaktadır:

a. Uygun doğrudan maliyetler:

Uygun doğrudan maliyetler, projenin yürütülmesi için gerekli olan, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir:

- Projede görevlendirilmiş personelin net maaşları, sosyal sigorta primleri, ilgili diğer ücret ve maliyetler (Piyasa koşullarında oluşmuş ücretlerden ve yararlanıcının ve ortaklarının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamalıdır.)
- Yolculuk ve gündelik giderleri¹⁵,
- Piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile yeni ekipman ve hizmet (nakliye, kira vb.) satın alma maliyetleri¹⁶,
- Proje bütçesinin %5'ini geçmemek kaydıyla sarf malzemesi maliyetleri,
- Proje bütçesinin % 5'ini aşmayacak şekilde ve yalnızca sınırlı deneme üretimi için kullanılan hammadde maliyetleri,
- Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve ajans tarafından sağlanan mali **desteğin yüzde otuzunu** geçmemek koşuluyla, küçük ölçekli yapım işleri
- Taşeron maliyetleri (basım, etkinlik organizasyonu vb.),
- Denetim maliyetleri¹⁷,
- Mali hizmet maliyetleri (özellikle havale maliyetleri, sigorta, banka maliyetleri vb.)
- Tanıtım ve görünürlük maliyetleri

¹⁵ Yurtiçi gündelik giderleri, ilgili yılın Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun H Cetvelinde (10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu Hükümleri Uyarınca Verilecek Gündelik ve Tazminat Tutarları) belirtilen memur ve hizmetliler başlığı altında, “aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar” için öngörülen tutarın üç katını aşmayacak şekilde belirlenmelidir. Yurtdışı gündelik giderleri için, ilgili yıla ilişkin Bakanlar Kurulunun Yurtdışı Gündeliklerine Dair Kararında belirtilen diğer şekillerde görevlendirilenlerden aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar için öngörülen tutar esas alınarak, bu kararın hükümleri uygulanır.

¹⁶ Ajans destekleri kapsamında yapılacak ihalelerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 63. maddesinde yer alan yerli istekliler lehine ilişkin düzenlemeler uygulanır.

¹⁷ (Değişik: 6/3/2020 tarih 1435184 sayılı Olur) Ajans, finansman desteği ve faizsiz kredi desteği dışında, mali destek miktarı 200.000 TL'nin üzerinde olan bütün projelerden denetim raporu talep eder. Bu limitin altındaki projelerde kendi belirleyeceği ve başvuru rehberinde belirteceği kriterlere (mali destek miktarı, yararlanıcın yasal statüsü vs.) göre denetim raporu talep edebilir. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir. Projelerin denetimi ajans tarafından da yaptırılabilir. Bu durumda denetim maliyeti proje bütçesinde yer almaz. Ajans kamu kurum ve kuruluşlarını dış denetim kuralından muaf tutabilir.

b. Uygun dolaylı maliyetler

Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri vb.) karşılamak üzere projenin toplam uygun maliyetlerinin **%2'sini aşmayacak** şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır.

ÖNEMLİ NOT: Bütçenin eğitim, insan kaynakları ve seyahat başlıklarının toplamı için tahsis edilebilecek tutar projenin toplam uygun maliyetlerinin % 10'unu aşamaz.

Uygun Olmayan Maliyetler

Ajans tarafından uygulanacak destek programlarında hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecek olan maliyet kalemleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,
- Sözleşmede belirtildiği halde, vergi ve prim ödemeleri hariç, proje hesabı dışında yapılan proje harcamaları,
- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,
- Arazi veya bina alımları,
- İkinci el ekipman,
- Kur artışı dolayısıyla oluşan maliyet artışları
- Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri¹⁸,

¹⁸ **Danışmanlık ve kırtasiye giderlerine ilişkin olanlar**, faturalandırılmaları şartıyla proje uygun maliyetlerinden

- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Salt sözleşmeye, teminatlara ve ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere¹⁹ ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler,
- Proje ile ilgisi olmayan harcamalar,
- İstimlak bedelleri,
- Her türlü araç alımı ve kiralanması ile bu işlemlerle taalluku olan giderler,
- Leasing giderleri,
- KOBİ'ler için Katma Değer Vergisi (KDV) ve Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) giderleri.

Başvuru formunda yer verilmeyen bir hususa ilişkin maliyetlendirmenin bütçede yer alması mümkün değildir.

Başvuruların değerlendirilmesi sonrasında, sözleşmenin imzalanmasından önce kontrol süreci bulunmaktadır. Kontrol sürecinde, gerekli durumlarda bütçede değişiklik yapılabilecektir. Bu kontrollerin sonucunda başvuru sahibinin ilave açıklama yapması istenebilir ve ayrıca Serhat Kalkınma Ajansı destek tutarında indirim yapabilir. Bu nedenle, başvuru sahibinin **gerçekçi ve uygun maliyetli** bir bütçe sunması kendi yararınadır. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçelerinin ayrıntılı bir şekilde EK B-3 formatında hazırlanması gerekmektedir. Gerekçesi ve içeriği anlaşılmayan maliyetler projenin başarılı bulunması halinde toplam proje bütçesinden düşürülecektir.

Aynı katkılar

Başvuru Formunda ayrı bir liste halinde sunulması gereken, yararlanıcı ya da ortakları tarafından yapılan aynı katkılar (**projeye para dışında yapılan mal ve hizmet katkısı**), gerçek harcama olarak kabul edilmez ve uygun maliyet olarak değerlendirilmezler. Bu nedenle, bu katkılar, yararlanıcı tarafından sağlanan eş finansman olarak değerlendirilemez. Ancak, desteğin verilmesi durumunda, yararlanıcı, Başvuru Formunda belirttiği bu katkıları üstlenmek zorundadır.

sayılabilir ve talep edilen destek miktarının % 2'sini geçmemek üzere proje bütçesinde gösterilebilir.

¹⁹ Proje uygulaması ile doğrudan ilgili olmayan ajans ve yararlanıcı arasındaki banka transfer ücretleri, noter masrafları ve vergiler gibi giderler ifade edilmektedir.

2.2 Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

2.2.1 Başvuru Formu ve Diğer Belgeler

Başvurular, www.serka.gov.tr adresinden ulaşılabilecek olan elektronik ortamda, Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'nde (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>) hazırlanmalı ve başvuruda TRA2-21-REKAP referans numarası kullanılmalıdır. Elektronik ortamda yapılmayan başvurular uygun kabul edilmeyecektir. Serhat Kalkınma Ajansı, mali destek programlarına başvuru sürecinde olası faydalanıcılara kolaylık sağlamak amacıyla kurum internet sitesine bir eğitici online proje hazırlama modülü eklemiştir. Söz konusu eğitici modüle aşağıdaki internet adresinden ulaşılabilir:

http://www.serka.gov.tr/modul/online_proje_hazirlama_egitimi/index.html

Başvurular, başvuru rehberinde belirtilen esas ve usullere uygun yapılmalıdır. Başvuru formu ve ekleri Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'nde (KAYS) doldurulduktan sonra başvuru sırasında istenen destekleyici belgeler sisteme yüklenir. Başvuru süreci tamamlandıktan sonra “BAŞVURUYU TAMAMLA” butonuna basılarak sistemin verdiği referans numarası üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajans'a teslim edilir. Detaylı bilgi Serhat Kalkınma Ajansı'ndan veya internet adresinden (www.serka.gov.tr) temin edilebilir.

Başvurularınızın sadece sunmuş olduğunuz bilgiler/belgeler üzerinden değerlendirileceğini dikkate alarak, Başvuru Formu ve diğer belgeleri dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurduğunuzdan emin olunuz. Başvuru kapsamında talep edilen belgeler ve proje başvurusunda başvuru sahibinin öngördüğü çalışmalara bağlı olarak meri mevzuata göre gerekli zorunlu belgeler dışında hiçbir ek belge değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.

Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya Başvuru Formundaki önemli bir tutarsızlık (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların Başvuru Formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) başvurunun **reddine yol açabilir.**

Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

Başvuru içeriği bu rehberde belirtilen başvuru formu ve diğer eklerden oluşmaktadır. Bu belgeler, Serhat Kalkınma Ajansı'ndan veya www.serka.gov.tr internet adresinden bilgi amaçlı temin edilebilir. KAYS ortamında doldurulması gereken formlar aşağıdaki şekildedir:

- Başvuru Formu (EK-A),
- Bütçe (EK-B1\ Bütçe, EK-B2\ Beklenen Finansman Kaynakları, EK-B3\ Maliyetlerin Gerekçelendirmesi),
- Mantıksal Çerçeve (EK-C),
- Özgeçmiş (EK-D)

Aşağıdaki dokümanların ise bilgisayar ortamında hazırlanarak KAYS'a **yüklenmesi** gerekmektedir:

- Destekleyici Belge Örnekleri (EK-E),
- Destekleyici Diğer Evrak (Taranarak KAYS'a yüklenmesi gerekmektedir.)

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Başvurular, başvuru formu ve diğer ekler aşağıdaki destekleyici belgelerle birlikte sunulmalıdır. Başvuru sahibi, aşağıdaki belgeleri öncelikli olarak e-devlet sisteminden temin edip KAYS'a yükleyecektir ancak bu şekilde temin edilemeyen belgelerin asıllarını veya onaylı suretlerini KAYS sistemine yüklemeleri gerekmektedir:

Kooperatif ve Birlikler:

1. Başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki proje ortak(lar)ının **TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) kayıtlı ve faal olduğunu gösteren resmi belgeler** ile en son değişiklikleri içeren **resmi kuruluş belgeleri**.
2. Başvuru sahiplerinin ve varsa aynı türdeki proje ortak(lar)ının temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim (ler)i ve imza(lar)ı ile yetkinin kullanım şeklini ve süresini gösteren noter onaylı imza sirkülerinin aslı.
3. Proje kapsamında 20.000 TL'yi geçen her bir makine-ekipman, yapım işleri ve hizmet satın alımı için en az 2 farklı firmadan alınmış proforma fatura²⁰ ve proje kapsamındaki 20.000

²⁰ Proforma faturaların gerçeğe uygunluğu ve piyasa şartlarını yansıtır yansıtmadığı kontrol edileceği için başvuru sahiplerinin proforma faturaları bütçede ifade ettikleri kalemlere tam uyumlu olarak teslim etmeleri azami önem taşımaktadır. Ayrıca, proforma faturaların üzerine bütçedeki hangi kaleme ilişkin düzenlendiklerinin **mutlaka**

TL ve üstü her makine, ekipman, teçhizat, araç, yapım işi ve hizmet satın alımı için genel ve teknik özelliklerin belirtildiği 1'er adet teknik şartname (Proforma faturaların **kooperatif ve birlikler için KDV dahil** alınması gerektiği unutulmamalıdır.)

4. Ortakların yetkili kişi veya kurulları tarafından projeye ortak olunmasına ilişkin alınan karar ile projede ortak olması durumunda sunacağı eş finansmanı taahhüt eden beyan (EK E-Örnek2).
5. Başvuru sahibi, projenin uygulanacağı fiziki mekânın mülkiyet sahibi ise güncel tapu sicil kaydı, değil ise en az 5 yıllık kira kontratı, (en az 2026 yılı sonuna kadar geçerli).
6. Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %30'unu geçmemesi koşuluyla küçük ölçekli yapım işlerinin bulunduğu projeler için Çizim/Kroki/Eskiz/Avan Proje/Uygulama Projesi ve görseller.
7. İlgili kurum veya kuruluşlardan onaylı güncel kapasite raporu.
8. Diğer destekleyici belgeler (başvuru sahibinin girişimcilik belgesi, mesleki eğitim sertifikası vb.).

Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden sözleşme imzalama aşamasında Ajans gerekli gördüğü takdirde yukarıdaki belgelerin orijinallerini matbu halde sunmalarını isteyebilecektir.

KOBİ'ler:

1. Başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki proje ortak(lar)ının **TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) kayıtlı ve faal olduğunu** gösteren resmi belgeler, **en son değişiklikleri içeren resmi kuruluş belgeleri** ve faaliyet alanlarına ve sermaye yapılarına ilişkin güncel durumunu gösteren **resmi kayıt belgeleri**.
2. Başvuru sahibi ve varsa aynı türdeki ortaklarının, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir veya ilgili vergi dairesince onaylanmış son 3 yıla ait mali tabloları (kar zarar tablosu ve bilânçosu/işletme hesap özeti), yeni kurulan işletmeler için proje teslim tarihi itibarıyla güncel geçici mizan.

belirtilmesi gerekmektedir (Örnek proforma için bakınız: Ek E, Örnek 3). Proforma faturalarda KDV oranları ayrıca belirtmeli ve Kooperatif ve birliklerde proje bütçesi **KDV dahil** fiyatlar üzerinden hazırlanmalıdır. Piyasa şartlarını yansıtmayan proforma faturalar geçerli kabul edilmeyecektir.

3. Ortakların yetkili kişi veya karar organı tarafından projeye ortak olunmasına ilişkin alınan karar ile projede ortak olması durumunda sunacağı eş finansmanı taahhüt eden beyan (EK E-Örnek2)
4. Başvuru sahiplerinin ve varsa aynı türdeki proje ortak(lar)ının temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim (ler)i ve imza(lar)ı ile yetkinin kullanım şeklini ve süresini gösteren noter onaylı imza sirkülerinin aslı.
5. Başvuru sahibinin ve aynı türdeki varsa ortak(larının), Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan alınan son döneme ilişkin personel sayısını gösteren belge (İşletmesinde kendisi dışında kayıtlı çalışanı olmayan işletmeler; “çalışanı olmadığını” yazılı olarak beyan etmelidir),
6. Başvuru sahibi, projenin uygulanacağı fiziki mekânın mülkiyet sahibi ise güncel tapu sicil kaydı, değil ise en az 5 yıllık kira kontratı, (en az 2026 yılı sonuna kadar geçerli),
7. Proje kapsamında 20.000 TL’yi geçen her bir makine-ekipman, yapım işleri ve hizmet satın alımı için en az 2 farklı firmadan alınmış proforma fatura²¹ve proje kapsamındaki 20.000 TL ve üstü her türlü makine, ekipman, teçhizat, araç, yapım işi ve hizmet satın alımı için genel ve teknik özelliklerin belirtildiği 1’er adet teknik şartname (Proforma faturaların **KOBİ’ler için KDV hariç** alınması gerektiği unutulmamalıdır.)
8. Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %30’unu geçmemesi koşuluyla küçük ölçekli yapım işlerinin bulunduğu projeler için Çizim/Kroki/Eskiz/Avan Proje/Uygulama Projesi ve görseller
9. İlgili kurum veya kuruluşlardan onaylı güncel kapasite raporu
10. Diğer destekleyici belgeler (başvuru sahibinin girişimcilik belgesi, mesleki eğitim sertifikası vb.)

Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden sözleşme imzalama aşamasında Ajans gerekli gördüğü takdirde yukarıdaki belgelerin orijinallerini matbu halde sunmalarını isteyebilecektir.

²¹ Proforma faturaların gerçeğe uygunluğu ve piyasa şartlarını yansıtıp yansıtmadığı kontrol edileceği için başvuru sahiplerinin proforma faturaları bütçede ifade ettikleri kalemlere tam uyumlu olarak teslim etmeleri azami önem taşımaktadır. Ayrıca, proforma faturaların üzerine bütçedeki hangi kaleme ilişkin düzenlendiklerinin **mutlaka** belirtilmesi gerekmektedir (Örnek proforma için bakınız: Ek E, Örnek 3). Proforma faturalarda KDV oranları ayrıca belirtilmeli ve **KOBİ’lerin** başvuru sahibi olduğu projelerde, proje bütçesi **KDV hariç** fiyatlar üzerinden hazırlanmalıdır. Piyasa şartlarını yansıtmayan proforma faturalar geçerli kabul edilmeyecektir.

Sözleşme İmzalama Aşamasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Başvuru sahipleri, destek almaya hak kazanmaları halinde **sözleşme sırasında** aşağıdaki belgeleri öncelikli olarak e-devlet sisteminden temin edip KAYS'a yükleyecektir ancak bu şekilde temin edilemeyen belgelerin asıllarını veya onaylı suretlerini KAYS sistemine yüklemeleri gerekmektedir:

Kooperatif ve Birlikler:

1. Başvuru aşamasında KAYS'a yüklenmiş olan tüm belgelerin asılları veya onaylı suretleri,
2. Eğer gerekli ise, projenin uygulanması için kanunla zorunlu kılınmış; proje konusu ile uyumlu olan ve geçerliliği devam eden belge, izin, lisans ve kararlar. Sözü edilen belgelerin mevcut olmaması halinde söz konusu belgeler için yapılan başvuruya ilişkin destekleyici belgeler,
3. Başvuru sahibinin ve varsa ortaklarının sözleşme esnasında vadesi dolmuş sosyal sigorta primi borcu olmadığına veya borcu yapılandırıldığına ilişkin belgenin aslı veya onaylı sureti,
4. Başvuru sahibinin ve varsa ortaklarının sözleşme esnasında vergi dairelerine vadesi geçmiş ve ödenmemiş vergi borcu olmadığına veya var ise bu borcun yapılandırıldığına dair belgenin aslı veya onaylı sureti,
5. Başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki ortak(ları)nın, söz konusu proje veya faaliyetine Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığına ilişkin beyan,
6. Sözleşmeye ait Damga Vergisi'nin (sözleşme tutarı üzerinden) yatırıldığına ilişkin olarak vergi dairesinden alınmış dekont.
7. Başvuru sahibi ve varsa aynı türdeki ortak(ları)nın, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir veya ilgili vergi dairesince onaylanmış son 3 yıla ait mali tabloları (kar zarar tablosu ve bilânçosu/işletme hesap özeti), yeni kurulanlar için proje teslim tarihi itibarıyla güncel geçici mizan, basit usulde defter tutanlar için işletme hesabı tablosu.
8. Mali Kontrol Muvafakatnamesi (EK E-Örnek 4)
9. Projeye konu faaliyetlere ilişkin ulusal ya da uluslararası kurum ve kuruluşlardan eşzamanlı destek almadığına dair beyan (EK E-Örnek 1)

KOBİ'ler:

1. Başvuru aşamasında KAYS'a yüklenmiş olan tüm belgelerin asılları veya onaylı suretleri,
2. Eğer gerekli ise, projenin uygulanması için kanunla zorunlu kılınmış; proje konusu ile uyumlu olan ve geçerliliği devam eden belge, izin, lisans ve kararlar. Sözü edilen belgelerin mevcut olmaması halinde söz konusu belgeler için yapılan başvuruya ilişkin destekleyici belgeler,
3. Başvuru sahibinin ve varsa ortaklarının sözleşme esnasında vadesi dolmuş sosyal sigorta primi borcu olmadığına veya borcu yapılandırıldığına ilişkin belgenin aslı veya onaylı sureti,
4. Başvuru sahibinin ve varsa ortaklarının sözleşme esnasında vergi dairelerine vadesi geçmiş ve ödenmemiş vergi borcu olmadığına veya var ise bu borcun yapılandırıldığına dair belgenin aslı veya onaylı sureti,
5. Başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki ortak(ları)nın, söz konusu proje veya faaliyetine Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığına ilişkin beyan,
6. Sözleşmeye ait Damga Vergisi'nin (sözleşme tutarı üzerinden) yatırıldığına ilişkin olarak vergi dairesinden alınmış dekont.
7. Mali Kontrol Muvafakatnamesi (EK E-Örnek 4).
8. Toplam destek miktarının %10'u kadar teminat yatırıldığına dair banka dekontu veya teminat mektubu.
9. Projeye konu faaliyetlere ilişkin ulusal ya da uluslararası kurum ve kuruluşlardan eşzamanlı destek almadığına dair beyan (EK E-Örnek 1).

Sözleşme imzalama aşamasında talep edilen belgeler öncelikli olarak e-devlet sisteminden temin edip KAYS'a yüklenecektir ancak Ajans, destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden gerekli gördüğü takdirde yukarıdaki belgelerin orijinallerini matbu ²²halde de sunmalarını isteyebilecektir. Bu belgelere ek olarak Ajans sözleşme aşamasında başvuru sahibinden **ek bilgi ve belge** talep edebilir.

²² Belgeler, noter veya belgeyi düzenleyen yetkili kurum kuruluş tarafından tasdik edilebilecektir. Aslı Ajans'a ibraz edilmek şartıyla "Aslı Görülmüştür" şerhi düşülerek Ajans tarafından da tasdik edilebilecektir.

2.2.2 Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?

Başvuruların kabulü proje teklif çağrısının ilanından 10 (on) iş günü sonra başlar. Başvuru sahibi mali destek programlarına başvurabilmek için Kalkınma Ajansı Yönetim Sistemi'ne (KAYS) kayıt olmalıdır. Bunun için uygulanması gereken ilk adım <https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr> internet adresi üzerinden KAYS'a başvuru sahibi olarak kayıt yaptırmaktır. Sisteme kayıt işlemi gerçek kişiler üzerinden yapıldığından başvuru sahibinin projenin yürütülmesinde görev alacak yetkili kişisi sisteme **e-devlet** entegrasyonu ile kayıt yaptırmalıdır. KAYS sistemine kurum/kuruluş/işletmenin daha önceden tanımlanıp tanımlanmadığı kullanıcı işlemleri bölümündeki gerçek/tüzel paydaş işlemleri bölümünde sorgulanmalı, kayıt bulunamaması durumunda ekle işlemi yapılmalıdır.

Başvurular, başvuru rehberindeki kural ve koşullara uygun olarak elektronik ortamda (KAYS) yapılır. Başvuru sahipleri, proje teklifinin bütçe kısmında, proje kapsamında gerçekleştirmeyi taahhüt ettiği faaliyetleri ve ihtiyaç duyduğu kaynağı ve gerekçelerini açıklamak zorundadır. Başvuru formu ve ekleri online sistem üzerinden doldurulduktan sonra destekleyici belgeler de sisteme yüklenmelidir (Bkz. Tablo 1). Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde ajansa teslim edilir. Bu durumda taahhütnamesini elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir.

Taahhütnamenin elden teslim edileceği durumlarda, kabul mahallinde son başvuru anı itibarıyla bir yığılma söz konusu ise kapanış saatinde kapılar kapatılır ve sadece o an itibarıyla içeride bulunan başvurular kabul edilerek işlem tamamlanır.

Başvuru Sahipleri başvurularının, eksiksiz olup olmadığını Başvuru Formunda yer alan idari kontrol kriterleri ve uygunluk kontrol listesinden kontrol etmelidirler. Tam olmayan başvurular reddedilecektir.

Islak İmzalı Taahhütname Teslim Adresleri

T.C. Serhat Kalkınma Ajansı Merkez Binası	Ağrı Yatırım Destek Ofisi	Ardahan Yatırım Destek Ofisi	Iğdır Yatırım Destek Ofisi
Ortakapı Mahallesi Atatürk Caddesi No:69 Merkez/ Kars	Fırat Mahallesi Yaşar Kemal Caddesi Ağrı Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Kat:3 Merkez/Ağrı	Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası Hizmet Binası Karagöl Mahallesi Kongre Caddesi İskân Sokak No:41 Kat:2 No:1 Merkez/Ardahan	Cumhuriyet Mahallesi 503. Sokak Ağgöl İş Merkezi No: 11 Kat:3/17 Merkez/Iğdır

2.2.3 Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

Başvuru sahiplerinin, proje başvurularını ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapması zorunludur. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır.

Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde ajansın başvuru rehberinde belirttiği adrese teslim edilir. Bu durumda elden teslim eden kişiye, imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Taahhütnamenin elden teslim edileceği durumlarda, kabul mahallinde son başvuru anı itibarıyla bir yığılma söz konusu ise kapanış saatinde kapılar kapatılır ve sadece o an itibarıyla içeride bulunan başvurular kabul edilerek işlem tamamlanır. Taahhütnamenin posta veya kargo şirketi yoluyla gönderildiği durumlarda postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. Taahhütnamenin, başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) gönderilmesi ya da başka adreslere teslim edilmesi durumunda da proje teklifleri reddedilecektir.

ÖNEMLİ NOT: Elektronik ortamda son başvuru tarihi 20/08/2021 saat 23.59,
Taahhütnamelerin Ajansa teslimi için son tarih 27/08/2021 saat 17.00'dir.

2.2.4 Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı, tekliflerin alınması için belirlenen son tarihten **20 gün** öncesine kadar, teklif çağrısının referans numarasını, açık bir şekilde belirterek, elektronik posta ya da faks ile aşağıdaki adrese veya faks numarasına gönderebilirsiniz.

E-posta adresi: tkkb@serka.gov.tr, sueb@serka.gov.tr

Faks: 0 474 212 52 04

Soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihinden sonra en geç **10 gün** içerisinde aşağıdaki adreste yayınlanacaktır: www.serka.gov.tr.

Tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi Sıkça Sorulan Sorular (SSS) aracılığıyla diğer başvuru sahiplerine de sunulacaktır. Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. SSS listesinde ve Başvuru Rehberinde yer almayan hiç bir bilgi başvuru sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.

BİLGİLENDİRME: Bu mali destek programı kapsamında bilgilendirme toplantıları ve proje hazırlama eğitimleri gerçekleştirilecektir. Toplantılar ve eğitimler ücretsiz olup; bilgilendirme toplantıları ve eğitim takvimi Ajansın internet sitesinde (www.serka.gov.tr) yayınlanacaktır.

2.3 Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Başvurular, Ajans tarafından bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi desteği ile incelenip değerlendirilecektir. Başvuru sahipleri tarafından sunulan projeler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir. Değerlendirme süreci temel olarak iki aşamadan oluşmaktadır: **Ön İnceleme** ile **Teknik ve Mali Değerlendirme**.

Ön İnceleme

Yalnızca zamanında teslim edilen projeler ön incelemeye alınır. Ön inceleme aşamasında başvuru sahibinin, ortaklarının ve proje konularının başvuru rehberinde belirtilen kriterlere uygunluğu yönünden ön inceleme yapılır. Ön incelemeye ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir, bu durumun mali destek aşamasına geçilmesinden tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.

b) Ajans ön inceleme ve değerlendirme sürecinde, başvuru sahibinden başvuru ve eki belgelere ilişkin olarak bilgi ve belge isteyebilir.

Taahhütnamenin başvuru sahibinin yetkili temsilcisi tarafından imzalanması gerekmektedir. Bu husus KAYS'a yüklenecek imza sirküleri veya vekaletname gibi belgeler üzerinden kontrol edilecektir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapıldığı tespit edilen başvurular reddedilir.

Diğer taraftan Ajans başvuru rehberinde, başvuru formu dışında bazı bilgi ve belgelerin sunulmasının zorunlu olması yahut onay gerektiren işlem olması halinde yetkili makamlardan alınan onayın başvuru aşamasında sunulması gibi ek kriterler belirleyebilir. Böyle durumlarda tanımlanan ek kriterlerin yerine getirilmemesi projenin ön inceleme aşamasında reddedilmesine yol açar. Bunun dışında ajans değerlendirme sürecini etkilemeyeceğini düşündüğü belgeleri ön inceleme ve değerlendirme aşamalarının herhangi bir zamanında başvuru sahibinden talep edebilir. Başvuru sahibi, ajans tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmak zorundadır. Talep edilen bilgi ve belgeleri ajans tarafından başvuru rehberinde belirlenen zamanda sunmayan başvuru sahiplerinin başvuruları reddedilir.

Gerekli şartları taşıdığı anlaşılan projeler, bir listesi hazırlanarak teknik ve mali değerlendirme sürecine alınır. Gerekli şartları taşımadığı sonradan öğrenilen başvurular değerlendirme sürecinin hangi aşamasında olursa olsun ön incelemede elenmiş kabul edilir.

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından **idari kontrole** tabi tutulacaktır. Bu kapsamda, aşağıda yer alan kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi yalnızca bu esasa dayanarak **reddedilebilir** ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyecektir.

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru Formu, Bütçe, Beklenen Finansman Kaynakları, Maliyetlerin Gerekçelendirilmesi, Mantıksal Çerçeve ve Proje Kilit Personeline Ait Özgeçmiş/Özgeçmişler standart formata uygun ve Türkçe olarak KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
2. Başvuru Formunda yer alan Başvuru Sahibinin beyannamesi, Başvuru Sahibinin temsilcisi tarafından KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
3. Ortaklık beyannamesi (ortak varsa) Başvuru Sahibi ve tüm ortaklar tarafından KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
4. İştirakçi Beyannamesi, tüm iştirakçiler (varsa) tarafından KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
5. Proje TRA2 Düzey 2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Kars, Iğdır) uygulanacaktır.		
6. Projenin süresi, izin verilen azami süreyi aşmamaktadır (18 ay).		
7. Öncelik bazında talep edilen destek tutarı ve oranı, izin verilen asgari ve azami sınırların dışında değildir.		
8. Talep edilen destek oranı, uygun toplam bütçenin %50'sini aşmamaktadır.		
9. Taahhütname başvuru sahibinin yetkili kişisi tarafından e-imza ile imzalanmış ya da ıslak imza ile imzalanarak son başvuru tarihinden önce Ajans'a ulaştırılmıştır.		
10. Projede yer alan kilit personelin özgeçmişleri (EK D) Başvuru Formunda belirtildiği şekilde doldurulmuştur.		
11. Başvuru sahiplerinin ve varsa aynı türdeki proje ortak(lar)ının temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim (ler)i ve imza(lar)ı ile yetkinin kullanım şeklini ve süresini gösteren noter onaylı imza sirkülerinin aslı sunulmuştur.		
12. Başvuru sahibinin Kooperatif veya Birlik olması halinde , başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki proje ortak(lar)ının TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) kayıtlı ve faal olduğunu gösteren resmi belgeler ile en son değişiklikleri içeren resmi kuruluş belgeleri sunulmuştur. Başvuru sahibinin KOBİ olması halinde , başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki proje ortak(lar)ının TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) kayıtlı ve faal olduğunu gösteren resmi belgeler , en son değişiklikleri içeren resmi kuruluş belgeleri ve faaliyet alanlarına ve sermaye yapılarına ilişkin güncel durumunu gösteren resmi kayıt belgeleri sunulmuştur.		
13. Ortakların yetkili kişi veya karar organı tarafından projeye ortak olunmasına ilişkin alınan karar ile projede ortak olması durumunda sunacağı eş finansmanı taahhüt eden beyan (EK E-Örnek2) sunulmuştur.		
14. Başvuru sahibinin KOBİ olması durumunda, başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki ortak(lar)ının, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir veya ilgili vergi dairesince onaylanmış son 3 yıla ait mali tabloları (kar zarar tablosu ve bilânçosu/işletme hesap özeti), Yeni kurulan işletmeler için proje teslim tarihi itibarıyla güncel geçici mizan, basit usulde defter tutanlar için işletme hesabı tablosu ve sunulmuştur.		
15. Başvuru sahibinin KOBİ olması durumunda başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki ortaklarının Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan alınan son döneme ilişkin		

personel sayısını gösteren belge sisteme yüklenerek sunulmuştur. (İşletmesinde kendisi dışında kayıtlı çalışanı olmayan işletmeler; “çalışanı olmadığını” yazılı olarak beyan etmelidir.)		
16. Başvuru sahibi projenin uygulanacağı taşınmazın mülkiyet sahibi ise güncel tapu sicil kaydı, değil ise en az 5 yıllık kira kontratı sisteme yüklenerek sunulmuştur.		
17. Proje kapsamında 20.000 TL’yi geçen her bir makine-ekipman, yapım işleri ve hizmet satın alımı için en az 2 farklı firmadan alınmış proforma fatura ve proje kapsamındaki 20.000 TL ve üstü her türlü makine, ekipman, teçhizat, araç, yapım işi ve hizmet satın alımı için genel ve teknik özelliklerin belirtildiği 1’er adet teknik şartname sunulmuştur.		
18. Diğer destekleyici belgeler (varsa başvuru sahibinin girişimcilik belgesi, mesleki eğitim sertifikası vb.) sunulmuştur.		
19. İlgili kurum veya kuruluşlardan onaylı güncel kapasite raporu sunulmuştur.		
20. Küçük ölçekli yapım işlerinin bulunduğu projeler için Çizim/Kroki/Eskiz/Avan Proje/Uygulama Projesi ve görseller sisteme yüklenerek sunulmuştur.		
21. Küçük ölçekli yapım işlerine Ajans tarafından sağlanacak destek tutarı sağlanan mali desteğin %30’unu aşmamaktadır.		
22. Bütçede eğitim, insan kaynakları ve seyahat başlıklarına tahsis edilen toplam tutar toplam uygun maliyetlerin %10’unu aşmamaktadır.		
23. Görünürlük maliyetleri için tahsis edilen tutar projenin toplam uygun maliyetlerinin %5’ini aşmamaktadır.		
24. Bütçede sarf malzemesi için tahsis edilen toplam tutar toplam uygun maliyetlerin %5’ini aşmamaktadır.		
25. İdari maliyetler uygun doğrudan maliyetlerin %2’sini aşmamaktadır.		

Ön inceleme kapsamında uygunluk kontrolü gerçekleştirilir. Başvuru Sahibinin, ortaklarının (ve varsa iştirakçilerinin) ve projelerin bu rehberin [2.1.1](#) ve [2.1.2](#) bölümlerinde verilen kriterlere uygunluğunun kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır.

KRITERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru Sahibi öncelik bazında belirtildiği gibidir ve uygundur.		
2. Ortaklar (varsa) öncelik bazında belirtildiği gibidir ve uygundur.		
3. Proje TRA2 Düzey 2 Bölgesi’nde (Ağrı, Ardahan, Kars, Iğdır) uygulanacaktır.		
4. Projede zorunlu danışmanlık faaliyetlerinden en az biri mevcuttur.		

Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.

Teknik ve Mali Değerlendirme

Teklif edilen bütçe de dâhil olmak üzere başvurular, aşağıda yer alan değerlendirme tablosundaki kriterlere göre değerlendirilecektir. Değerlendirmede sırası ile başvuranın mali ve yönetim kapasitesi, proje konusunun programın amaç ve öncelikleri ile ilgililiği, önerilen metodolojinin kalitesi ve geçerliliği, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin bütçe ve maliyet etkinliği göz önüne alınacaktır.

Değerlendirme tablosu, bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, belirlenen aralıklarda puanlar verilecektir. Azami puanı 5 olan örnek için puanlama usulü, aşağıda gösterilmiştir.

1 = çok zayıf; 2 = zayıf; 3 = orta; 4 = iyi; 5 = çok iyi.

Bu değerlendirmenin sonunda, **altmış beş (65)** ve üzerinde puan alan başvurular başarılı projeler olarak listelenir. Başvurular en yüksek puanı alan tekliften başlayarak sıralanır ve destek dağıtımı bu rehberde belirtilen teklif çağrısının toplam bütçesi çerçevesinde söz konusu sıralamaya göre yapılır. Eşit puan alan başarılı projeler bakımından; söz konusu mali destek programında aynı yararlanıcı tarafından sunulan tek proje başvurusu niteliğinde olanlara öncelik verilir. Bu hususta eşitlik olması halinde öncelikle ilgililik bölümü için bağımsız değerlendiricilerin verdikleri puanların ortalaması; bunun da eşit olması halinde mali ve operasyonel kapasite bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır, bu hususta da eşitlik olması halinde başvuru tarihi ve saati esas alınır.

Proje tekliflerinin destek almaya hak kazanabilmesi için, toplam başarı puanına ek olarak, değerlendirme tablosunun ilk iki bölümünde incelenen **mali ve işletme kapasitesi bakımından en az 12 puan (20 puan üzerinden), ilgililik bakımından da en az 15 puan (25 puan üzerinden) alması koşulu** aranacaktır.

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Bölüm	Puan
1. Mali Kapasite ve Operasyonel Kapasite	20
1.1 Başvuru Sahibi ve ortakları proje yönetimi konusunda yeterli deneyime sahip mi?	5
1.2 Başvuru Sahibi ve ortakları yeterli teknik uzmanlığa sahip mi? (ele alınacak konular hakkında yeterli bilgileri var mı?)	5
1.3 Başvuru Sahibi ve ortakları yeterli yönetim kapasitesine sahip mi? (personel, ekipman ve proje bütçesini idare edecek bilgi ve beceri dahil olmak üzere)	5
1.4 Başvuru Sahibi istikrarlı ve yeterli finansman kaynaklarına sahip mi?	5
2. İlgililik	25
2.1 Proje, Teklif Çağrısının hedefleriyle ve bir veya birden fazla önceliği ile ne kadar ilgili? Not: Proje, en az bir önceliği özellikle işaret etmesi halinde 2 puan verilir. Öncelik-1 kapsamında sunulan projelerde; proje konusunun “Uygun Projeler” başlığı altında yer alan sektörlerden biri kapsamında olması halinde projeye +2 puan daha verilir. Öncelik-2 kapsamında sunulacak projelerde; Coğrafi İşaretle ürünlerin üretilmesini, bu ürünlerin iç ve dış piyasaya ulaştırılmasını, bu ürünlerin marka değerinin artırılmasını hedefleyen projelere değerlendirme aşamasında +1 puan daha verilir. Not: Proje, fırsat eşitliği, çevrenin korunması, sürdürülebilir kalkınma gibi özel bir katma değer unsuru içermesi halinde 3 puan verilir. Başvuru sahibi KOBİ’nin yasal temsilcisinin kadın ve/veya genç (35 yaş ve altı) girişimci olması halinde +2 puan daha verilir.	5 x 2
2.2 Proje, hedef bölge(ler)nin ihtiyaçları ve sorunları ile ne kadar ilgili?	5
2.3 İlgili taraflar ne kadar açıkça tanımlanmış ve stratejik olarak seçilmiştir? (son yararlanıcılar, hedef gruplar). Hedef grupların gereksinimleri net bir şekilde belirlenmiş mi ve proje bunları gerektiği şekilde muhatap alıyor mu?	5 x 2
3. Yöntem	25
3.1 Önerilen faaliyetler uygun mu, faaliyet planı açık ve uygulanabilir mi, hedeflerle ve beklenen sonuçlarla uyumlu mu?	5
3.2 Projenin genel tasarımı ne kadar tutarlı? (Özellikle; proje, söz konusu sorunların bir analizini yansıtıyor mu; dış faktörler göz önüne alınmış mı ve bir değerlendirme öngörüyor mu?)	5
3.3 Ortakların projeye katılım ve katkı düzeyi yeterli mi? Not: Ortak bulunmaması halinde en fazla 3 puan verilecektir.	5
3.4 Teklifte, projenin sonucuna yönelik objektif olarak doğrulanabilir göstergeler yer alıyor mu?	5
3.5 Projede, devlet desteğine ve görünürlüğüne yeterli önem verilmiş mi?	5
4. Etki ve Sürdürülebilirlik	15

4.1 Projenin, hedef grupları üzerinde somut bir etkisi olması bekleniyor mu? (etkilenen işletme sayısı, faaliyetin bölgesel önemi, geçici/kalıcı oluşturulan istihdam, sosyal faydalar, sağlanan eğitim fırsatları, teşvik edilen yeni sermaye yatırımları, bölgenin genel ekonomik ortamında sağlanan gelişmeler vb. dahil olmak üzere) Not: Proje ile kurulacak tesislerin insan kaynakları kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim kalemi içermemesi halinde azami 3 puan verilir. Bahsi geçen eğitim kalemlerinin olması halinde +2 puan daha verilir.	5
4.2 Proje potansiyel çarpan etkileri içermekte midir? (proje sonuçlarının yinelenmesi ve daha geniş alanları etkilemesi ile bilgi yayılması dahil olmak üzere)	5
4.3 Teklif edilen projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi? - mali açıdan (<i>destek sona erdikten sonra faaliyetler nasıl finanse edilecek?</i>) - kurumsal açıdan (<i>faaliyetlerin devam ettirilmesine imkan tanıyan yapılar proje sonunda da devam edecek mi? Projenin sonuçları yerel olarak sahiplenilecek mi?</i>) - <i>Proje sürdürülebilir kalkınmaya ve çevrenin korunmasına itibar gösteriyor mu?</i>	5
5. Bütçe ve maliyet etkinliği	15
5.1 Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	5
5.2 Yapılması öngörülen harcamalar projenin uygulanması için gerekli mi?	5
5.3 Faaliyetlerde ve tahmini maliyetlerde farklı alternatifler değerlendirildi mi?	5
EN YÜKSEK TOPLAM PUAN	100

ÖNEMLİ NOT: Başvuru sahibi KOBİ'nin yasal temsilcisinin kadın ve/veya genç (35 yaş ve altı) girişimci olması durumunda değerlendirme aşamasında artı puan verilir. (Bk. Değerlendirme Tablosu Bölüm 2.1)

ÖNEMLİ NOT: Projelerde kurulması öngörülen tesislerin insan kaynakları kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim kalemi içeren projelere değerlendirme aşamasında artı puan verilir. (Bk. Değerlendirme Tablosu Bölüm 4.1)

2.4 Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1 Bildirimin İçeriği

Destek almaya hak kazanamayan projelerin sahiplerine, yönetim kurulu kararını müteakip on iş günü içerisinde gerekçeleriyle birlikte elektronik ortam üzerinden bildirimde bulunulur. Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Taahhütname, son başvuru tarihinden sonra alınmıştır;
- Başvuru eksiktir veya belirtilen kriterlere uygun değildir;
- Başvuru Sahibi veya ortaklarından biri ya da bir kaçı uygun değildir;

- Proje uygun değildir (örneğin teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, teklifin izin verilen azami süreyi aşması, talep edilen katkının izin verilen azami katkıdan daha fazla olması vb.);
- Proje, konuyla yeterince ilgili değildir ve/veya Başvuru Sahibinin mali ve işletme kapasitesi yeterli değildir;
- Proje, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır;
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir;
- Bu Rehberde bulunan herhangi başka bir kritere uyulmamıştır.

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2 Öngörülen Zaman Çizelgesi

Değerlendirme sonuçları hakkında Başvuru Sahiplerini bilgilendirmek için Ajansın planladığı tarih **20/11/2021'dir**. Bu tarih kesin olmayıp, proje sayısına göre değişebilecektir.

2.5 Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Destek kararını takiben, verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, Başvuru sahibi ile Ajans arasında imzalanacak bir sözleşmeye bağlanır.

KOBİ'lerden her bir proje için sözleşmede öngörülen toplam destek miktarının %10'u teminat olarak alınır.

Ajans tarafından teminat olarak kabul edilebilecek değerler şunlardır:

- a) Tedavüldeki Türk parası,
- b) Bankalar veya katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları,

Teminatlar, Ajans tarafından nakit olarak teslim alınamaz. Bunların, yararlanıcının Ajansın bildireceği banka hesap numarasına yatırdığına dair dekontun, sözleşme imzalamaya geldiği zaman ibrazı zorunludur.

Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Karma değerlerden oluşan teminatlar Ajans tarafından kabul edilebilir. Teminatlar yararlanıcıya yapılan ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eş finansman tutarının usulüne uygun harcandığının Ajans tarafından kabulünün ardından serbest bırakılır.

Destek almaya hak kazanamayan projelerin sahiplerine, yönetim kurulu kararını müteakip on iş günü içerisinde gerekçeleriyle birlikte elektronik ortam üzerinden bildirimde bulunulur.

Destek almaya hak kazanan ve hak kazanamayan proje sahiplerine, elektronik ortamda yapılan bildirimi takip eden beşinci günün sonunda söz konusu hususlar tebliğ edilmiş sayılır.

Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren on beş iş günü içinde sözleşme aşamasında sunulması gereken belgeleri elektronik ortama yükler varsa matbu olarak teslim edilmesi gerekenleri Ajansa teslim eder. Sözleşmeler, gerekli belgelerin temininden sonra başvuru sahiplerine beş iş günü içinde elektronik ortam üzerinden bildirilir ve bildirimi takip eden beşinci günün sonunda tebliğ edilmiş sayılır. Tebliği müteakip en geç on iş günü içinde e-imza ile imzalanır. E-imza kullanılamaması durumunda Ajansa başvuru yapılır. Bu süre zarfında ajansa başvurmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır.

Aynı süre içerisinde mücbir bir sebepten ötürü sözleşme imzalamaya gelemeyeceğini bildiren başvuru sahiplerine on günlük ilave süre tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı durumunda da başvuru sahibiyle sözleşme imzalanmaz. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla, yedek listede yer alan başvuru sahipleri sözleşme imzalamak üzere en yüksek puanlı projeden başlamak üzere sözleşme imzalamaya davet edilir. Yedek listeden davet usulü bakımından da yukarıdaki hükümler aynen uygulanır.

Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlülükleri düzenler:

Kesin destek tutarı: Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. Bölüm 2.1.3'te açıklandığı gibi, bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda kesinlik kazanacaktır. Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunulamaz.

Hedeflerin gerçekleştirilememesi: Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekanlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi

veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Sözleşmenin değiştirilmesi: Projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise sözleşme, tarafların mutabakatı ile uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir.

Raporlar: Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleştirmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak ara raporlar ve proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapor ile projenin etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla sunulacak proje sonrası değerlendirme raporundan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

Ödemeler: Sözleşmede belirtilen süre içerisinde, kabul edilebilir nitelikteki teminat şartının yararlanıcı tarafından yerine getirilmiş olması kaydıyla, destek miktarının %40'ı, yararlanıcıya ait sözleşmede belirtilen banka hesabına ön ödeme olarak aktarılır.

Ajans tarafından ön ödeme sonrasında yapılacak diğer ödemeler, hakediş esasına göre gerçekleştirilir. Buna göre, ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eşfinansman tutarının usulüne uygun harcadığını gösteren belgelerin ara/nihai raporlarla birlikte Ajansa sunulması, ilgili raporların Ajans tarafından incelenip uygun bulunması ve onaylanmasından sonra; (sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde) ara ödemede destek miktarının %40'ı ve son ödemede %20'si destek yararlanıcısının banka hesabına 30 gün içerisinde aktarılır. Yararlanıcı tarafından ilgili raporlar sunulmadan ve usulüne uygun ödeme talebinde bulunulmadan, yararlanıcıya hiçbir ödeme yapılmaz.

Projeyle ait kayıtlar: Yararlanıcı, proje uygulanmasına dair tüm hesap ve kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar proje uygulaması sona erdikten sonra beş yıl süreyle saklanmalıdır.

Denetim: Gerekğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim mekanlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

Ajans, bütün projelerden denetim raporu talep eder. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir.

Tanıtım ve Görünürlük: Yararlanıcılar, ortakları ve alt yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Ajansın sağladığı mali desteği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, Ajansın internet sitesinde (www.serka.gov.tr) yayınlanan “tanıtım ve görünürlük rehberine” uygun olarak gerekli önlemleri alır.

Satın Alma İşlemleri: Satın alma usul ve esasları Proje Uygulama Rehberi Ek-6 Kalkınma Ajansları Tarafından Sağlanan Destekler İçin Satın Alma Rehberinde tanımlanmıştır.

Yürütülen programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti ve bunlar üzerindeki fikri mülkiyet hakları yararlanıcıya aittir. Yararlanıcının, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin, genel sekreterin gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın proje süresince ve projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle üzerinde üçüncü kişi lehine ayni ya da şahsi hak tesis edemeyeceği ve projede belirtilen iş yeri dışında kullanamayacağı, aksi halde destek miktarının iki katı tutarında ajansa tazminat ödeyeceği hususu sözleşmede yer alır.

3. PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Destek programı ile belirlenen hedeflere ne kadar ulaşılabildiğinin değerlendirilmesine yönelik olarak “program düzeyi performans göstergeleri” ile desteklenecek projelerin başarısını ölçmeye yönelik “proje düzeyi performans göstergeleri” belirlenmektedir.

Program düzeyi performans göstergeleri bilgi amaçlı verilmiş olup proje düzeyi performans göstergeleri, başvuru sahiplerinin projelerini hazırlama sürecinde, destek programının amaçlarına göre geniş bir şekilde tanımlanmış ve başvuru rehberinin ekinde sunulmuş olan “proje düzeyi performans göstergeleri” setinden proje tekliflerine ilişkin göstergeleri belirlemeleri gerekmektedir.

3.1 Program Performans Göstergeleri

G1	Sürekli İstihdam	Kişi
G2	Geçici İstihdam	Kişi
G3	İstihdam Edilen Engelli Sayısı	Kişi
G4	İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Kişi
K1	Toplam Üretim Değeri	TL
K2	Yurt İçi Satış Tutarı	TL
K6	Üretim Kapasitesi	Metreküp, Ton, Adet
K7	Üretim Miktarı	Metreküp, Ton, Adet
K8	Makine Sayısı	Adet
K9	Yerli Makine Sayısı	Adet
K10	İthal Makine Sayısı	Adet
K24	Marka Başvuru Sayısı	Adet
K25	Marka Tescil Sayısı	Adet
K30	Coğrafi İşaret Başvuru Sayısı	Adet
K31	Coğrafi İşaret Tescil Sayısı	Adet
K69	Uygulanan Kaynak Verimliliği Arttırıcı Proje Sayısı	Adet
TK15	Kadınlara Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet
TK27	Danışmanlık Faaliyetlerinden Faydalanan Kişi Sayısı	Adet
TK38	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Sayısı	Adet
TK40	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet
TK42	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet
TK47	Rehabilite Edilen ve Kurulan Kooperatif, Üretici Birliği, İşletme Sayısı	Adet
TK48	Yöresel Ürün Marka Başvuru Sayısı	Adet
TK49	Yöresel Ürün Marka Tescil Sayısı	Adet
TK53	Bölgeye Özgü Pazarlama Portalı Sayısı	Adet
TK59	Kurumsal Kimlik ve Görünürlük Çalışmaları Sayısı	Adet
TK61	Yenilikçi Tarım Uygulamaları Gerçekleştiren Üretici Sayısı	Kişi
K63	Verimlilik Artışı	%

3.2 Proje Performans Göstergeleri

G3	İstihdam Edilen Engelli Sayısı	Kişi
G4	İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Kişi
G5	İstihdam Edilen Genç Sayısı	Kişi
G6	Lisans ve Üzeri Eğitimli İstihdam Sayısı	Kişi
G8	Eğitim Süresi	Saat
G9	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Kişi
K3	Yurt Dışı Satış Tutarı	TL
K6	Üretim Kapasitesi	Metreküp, Ton, Adet
K9	Yerli Makine Sayısı	Adet
K10	İthal Makine Sayısı	Adet
K17	İhracat Yapılan Ülke Sayısı	Adet
K18	Ürün Çeşidi Sayısı	Adet
K19	Yenilikçi Ürün Çeşidi Sayısı	Adet
K20	Düzenlenen Sergi, Fuar Sayısı	Adet
K21	Katılım Sağlanan Seminer, Toplantı, Konferans, Çalıştay vs. Sayısı	Adet
K24	Marka Başvuru Sayısı	Adet
K25	Marka Tescil Sayısı	Adet
K30	Coğrafi İşaret Başvuru Sayısı	Adet
K31	Coğrafi İşaret Tescil Sayısı	Adet
K32	Alınan Sertifika Sayısı	Adet
K33	Nihai Ürün İhracatı İçindeki İthal Edilen Ara Mal Tutarı	TL
K34	Soğuk Hava Deposu Kapasitesi	Metreküp
K35	Su Tüketim Miktarı	Metreküp
K36	Elektrik Tüketim Miktarı	Mwh
K37	Doğalgaz Tüketim Miktarı	Metreküp
K40	Geliştirilen Prototip Ürün Sayısı	Adet
K41	Çevre Mevzuatına Uygun Tesis Sayısı	Adet
K43	Ortaklık Kurulan/İşbirliği Yapılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı	Adet
K44	Kurulan/Geliştirilen İşbirliğine Katılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı	Adet
K45	Ticarileştirmeye Yönelik Analiz Sayısı	Adet
K51	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet
K52	Çevre Dostu Ürün Sayısı	Adet
K54	Atıktan Elde Edilen Ürün Sayısı	Adet
K55	Atıktan Elde Edilen Ürün Miktarı	Ton

K56	Soğuk Hava Deposu Sayısı	Adet
K57	Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri	Adet
62	Modernizasyonu Sağlanan Üretim Hattı Sayısı	Adet
K63	Verimlilik Artışı	%
K65	Açılan Yeni Satış Noktası/Bayi Sayısı	Adet
K67	Tasarlanan Yeni Ambalaj Sayısı	Adet
K70	Yıllık Toplam Yakıt Tasarrufu Miktarı (Tep)	Diğer
K73	Kaynak Verimliliğine Yönelik Sertifika Alan İşletme Sayısı	Adet
K74	Kaynak Verimliliği Konusunda Eğitilen Toplam Personel Sayısı	Kişi
K76	Kurumsal Yönetime Yönelik Hazırlanan Yol Haritası Sayısı	Adet
K77	Sürdürülebilir Üretim Konusunda Hazırlanan Yol Haritası Sayısı	Adet
K78	Sertifikasyon/Akreditasyon Süreçlerinin Tamamlanmasına Yönelik Hazırlanan Yol Haritası Sayısı	Adet
K80	Alınan Yerli Ürün Belgesi Sayısı	Adet
K90	Oluşturulan Aile/Ortaklık Anayasası	Adet
K91	Yalın Üretim Süreci Uygulaması	Adet
K93	Kurulan Yerel Üretici Pazarı Sayısı	Adet
S11	Eğitilen Engelli Sayısı	Kişi
S12	Eğitilen Kadın Sayısı	Kişi
S13	Eğitilen Genç Sayısı	Kişi
S43	Eğitilen Yetişkin Sayısı	Kişi
S69	Teknolojik Altyapısı İyileştirilen Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı	Adet
TK15	Kadınlara Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet
TK18	Zanaat Sahibi Olan Kadın Sayısı	Kişi
TK33	Soğuk Zincire Dahil Edilen Süt Kapasitesi	Lt
TK39	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Kapasitesi	Metreküp, Adet, Ton, Kilogram
TK41	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Ton, Kilogram, Metreküp, Adet
TK58	Erişim Sağlanan Yeni Pazar Sayısı	Adet

4. EKLER²³

KAYS ÜZERİNDEN DOLDURULMASI GEREKEN BELGELER

- **EK A:** Başvuru Formu
- **EK B:** Bütçe
- **EK C:** Mantıksal Çerçeve
- **EK D:** Projede Yer Alan Kilit Personelin Özgeçmişleri

BİLGİSAYAR ORTAMINDA DOLDURULUP KAYS SİSTEMİNE YÜKLENECEK BELGELER

- **EK E:** Destekleyici Belge Örnekleri
- Rehberde “Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler” kısmında sıralanan diğer belgeler

²³ Bu belgelere Serhat Kalkınma Ajansı internet sitesi (www.serka.gov.tr) ve KAYS üzerinden erişilebilmektedir. Bu belgeler başvuru sahibi tarafından elektronik ortamda (KAYS) doldurulmalıdır. Ancak başvuru esnasında sunulması beklenen belgeler bu belgelerle sınırlı değildir. Sunulacak gerekli tüm belgeler için Kontrol Listesi esas alınmalıdır.